

JONIŠKĖLIO MIESTO BENDRASIS PLANAS

Tikroji būklė Aiškinamasis raštas

BENDROJO PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

BENDROJO PLANO DALIES RENGĖJAS

UAB „EUROINTEGRACIJOS PROJEKTAI“

KAUNAS, 2013

Turinys

1. Įvadas.....	4
1.1. Joniškėlio BP tikslai ir uždaviniai.....	4
1.2. Esamos būklės analizė.....	5
2. Urbanistinė aplinka.....	6
2.1. Išorės struktūra.....	6
2.2. Istorinė raida.....	9
3. Nagrinėjamos teritorijos sudėtis ir struktūra.....	11
3.1. Gamtinė struktūra.....	11
3.1.1. Reljefas.....	11
3.1.2. Paviršiniai vandenys.....	12
3.1.3. Dirvožemiai.....	12
3.2. Morfologinė ir vizualinė struktūros.....	13
3.3. Funkcinė struktūra.....	15
3.3.1. Rekreacinė aplinka.....	16
4. Saugomos teritorijos.....	16
4.1. Gamtinis karkasas.....	16
4.2. Nekilnojamasis kultūros paveldas.....	18
4.2.1. Urbanistikos paveldas.....	19
4.2.2. Statinių kompleksai, statiniai.....	20
4.3. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga.....	21
5. Susisiekimo sistema.....	22
5.1. Automobilių keliai ir gatvės.....	22
5.3. Visuomeninis transportas.....	24
5.4. Automobilizacija.....	24
5.5. Avaringumas.....	25
6. Inžinerinė infrastruktūra.....	26
6.1. Vandens tiekimas.....	26
6.2. Nuotekų tinklai ir valymas.....	28
6.3. Energetikos infrastruktūra.....	29
6.3.1. Šilumos tiekimas.....	29
6.3.2. Elektros energijos tiekimas.....	31
6.3.3. Atsinaujinančios energijos išteklių.....	32
6.4. Telekomunikaciniai tinklai ir ryšiai.....	34
6.5. Laidojimo vietos.....	35
6.6. Atliekų tvarkymas.....	35
7. Socialinė aplinka.....	36
7.1. Demografiniai rodikliai.....	36
7.2. Visuomeninio aptarnavimo infrastruktūros objektų išvystymas ir išdėstymas.....	39
7.2.1. Švietimas ir Kultūra.....	39
7.2.2. Sveikatos priežiūra.....	42
7.2.3. Socialinių paslaugų tiekėjai ir gavėjai.....	42
8. Ekonominė aplinka.....	43
8.1. Įmonės ir įstaigos.....	43
8.2. Žemės ūkis.....	45
8.3. Gyventojų užimtumas ir nedarbas.....	45
9. Išvados.....	47

1. ĮVADAS

Planavimo organizatorius yra Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius, plano rengėjas UAB „Kadoro konsultacijos“, plano dalies rengėjas – UAB „Eurointegracijos projektai“, Ukmergės g. 222, LT- 07157 Vilnius.

Joniškėlio BP darbų programa yra patvirtinta 2013 m. balandžio 3d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimu T1-93.

Joniškėlio miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas remiantis „Apskritis teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo, savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo ir miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklių“ aktualia redakcija (Valstybės žinios, 2004, Nr. 83-3029; 2006, Nr. 145-5559; 2007, Nr. 62-2384, Nr. 43-1655, Nr. 66- 2574, Nr. 73-2917; 2011, Nr. 37-1773) ir kitais įstatymais ir teisės aktais reglamentuojančiais teritorijų planavimą.

Joniškėlio BP parengimo projektas dalinai yra finansuojamas ES lėšomis.

1.1. Joniškėlio BP tikslai ir uždaviniai:

- Suformuoti Joniškėlio miesto teritorijos vystymo erdvinę koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus;
- Tobulinti susiklosčiusią Joniškėlio miesto teritorijos struktūrą, vystyti jos urbanistinę sistemą;
- Parengti Joniškėlio miesto teritorijos tvarkymo reglamentą;
- Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus;
- Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
- Identifikuoti teritorijas komunikacinių koridorių plėtrai;
- Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą ir integravimą į gyvenamąją aplinką;
- Formuoti bendrojo naudojimo želdynų sistemas;
- Nustatyti pagrindines tikslines žemės naudojimo paskirtis;

- Išlaikyti Joniškėlio miesto socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą, formuoti sveiką ir harmoningą infrastruktūros ir kitų veiklos sričių plėtrą.

Joniškėlio BP pateiktos planavimo sąlygos:

- 2014-01-21 LESTO Nr. 45750-14-0036;
- AB „Lietuvos dujos“, Panevėžio filialas 2014-01-21, Nr. 25-08-72;
- KPD- prie kultūros ministerijos, Panevėžio teritorinis padalinys;
- Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento 2014-01-24, Nr. (5)-V3-224;
- TEO LT, AB Panevėžio regiono centras, Biržų – Pasvalio aptarnavimo grupė, 2014-01-20 Nr. 03-2-07-3/174;
- UAB „Pasvalio vandenys“, 2014-01-28;
- AB „Panevėžio energija“, 2014-01-24, Nr. 102-216-154;
- Panevėžio visuomenės sveikatos centro, Pasvalio skyrius, 2014-01-24 Nr.S-(7.48.P)-321;

1.2. Esamos būklės analizė

Bendrojo plano esamos būklės analizė – tai egzistuojantis urbanistinės struktūros pagrindas, kuriuo remiantis toliau bus rengiama bendrojo plano koncepcija ir sprendiniai. Esama būklė apima šias sritis: gamtinę aplinką ir kraštovaizdį; urbanistinę struktūrą, ekonomiką ir verslą; socialinę infrastruktūrą; kultūros paveldą; susisiekimo infrastruktūrą. Pagal atliktą esamos būklės analizę bus rengiamos Joniškėlio miesto teritorijos vystymo kryptys, erdvinės raidos koncepcija 20 metų laikotarpiui, o konkretūs sprendiniai – 10 metų laikotarpiui.

Esamai būklei įvertinti ir apibendrinti buvo naudojamosi Pasvalio rajono savivaldybės, Statistikos departamento prie LRV, VI „Registru centras“, Gyventojų registro tarnybos prie LR Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos geologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, gamtos apsaugos ir paveldosaugos tarnybų ir kt. institucijų duomenimis.

1 pav. Joniškėlio miesto ribos - teritorija, kuriai rengiamas bendrasis planas

2. URBANISTINĖ APLINKA

2.1. Išorės struktūra

Lietuvos Respublikos bendrajame plane (Toliau - LR BP), Joniškėlis kaip atskiras urbanistinis centras neišskirtas, tačiau patenka į 2 lygmens urbanistinės integracijos ašį tarp dviejų Rajonų centrų – Pasvalio ir Pakruojo. LR BP nustatytoje erdvinėje struktūroje miestas patenka į Šiaurinį Lietuvos regioną kuris yra priskiriamas plėtojamojo tipo arealams. Šio arealo prioritetiniai

zonavimo indeksai – intensyvaus žemės ūkio veiklos reguliavimas, rekreacinės aplinkos apsaugos ir naudojimo įstatyminės bazės tobulinimas.

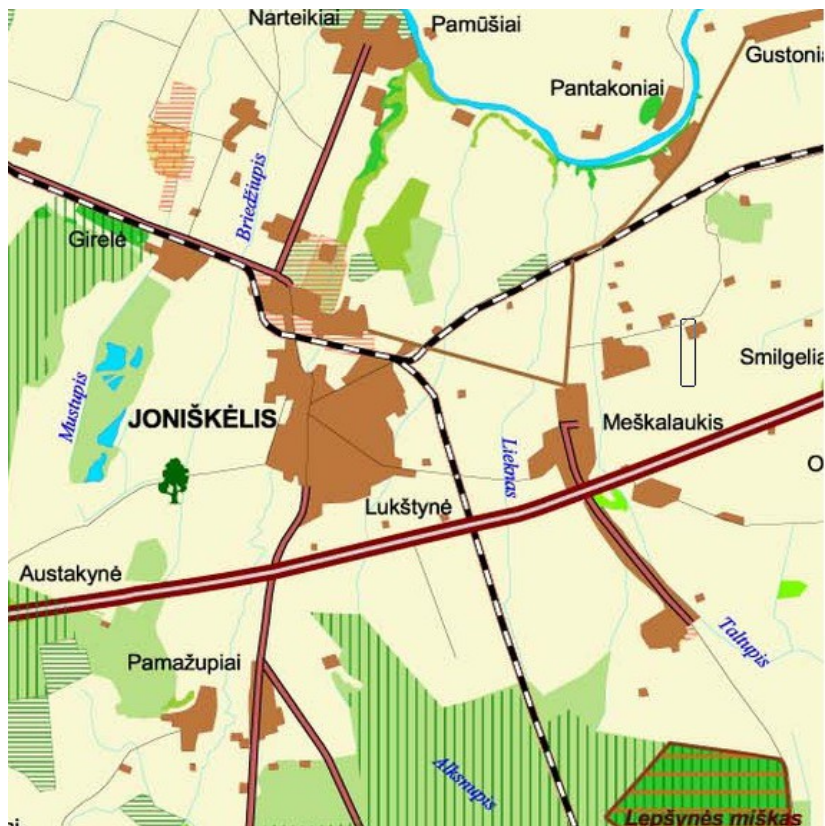
Miestai ir stambesni miesteliai kartu su juos jungiančiomis urbanistinės integracijos ašimis formuoja poveikio aplinkinėms teritorijoms ir urbanistinio poveikio arealus, koridorius, kurių dydis priklauso nuo miesto potencialo ir urbanistinės integracijos ašies lygmens. Pasvalio raj. BP Joniškėlio miestą siūloma plėtoti mažų miestų pagrindu.

Joniškėlio miesto urbanistinės struktūros formavimuisi didelę įtaką turėjo gamtinis karkasas. Reljefo įtakoje miesto kvartalai formavosi gana griežtu geometriniu principu, o kompozicija tapo neatsiejama nuo Mažupės upelio padiktuotos gamtinės kompozicinės ašies.

Joniškėlio miestas yra Pasvalio rajono savivaldybės vakarinėje dalyje, šalia krašto kelio Nr. - 150, jungiančio Pasvalio ir Pakruojo miestus. Nuo rajono centro Joniškėlis yra nutolęs per 17km, nuo Pakruojo apie 20km.

2 pav. Joniškėlio miestas Šiaurės Lietuvos kontekste

3 pav. Joniškėlis Pasvalio rajono BP kontekste

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestas yra Panevėžio apskrityje, Pasvalio rajone;
- Joniškėlio seniūnija yra viena labiausiai nutolusių seniūnijų nuo Pasvalio miesto;
- Joniškėlio miestas yra patogioje padėtyje, rajono centrų – Pasvalio ir Biržų miestų atžvilgiu;
- Joniškėlio miestas yra tiesioginėje Pasvalio miesto įtakos zonoje;

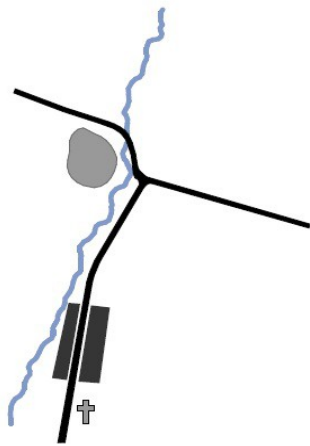
2.2. Istorinė raida

Nėra autentiškos medžiagos, iš kurios būtų galima pagrįstai spręsti apie pradinę Janiškių (dabartinio Joniškėlio miesto) kaimavietės, dvaro sodybos ir bažnyčios padėtį dabartinio miesto, bažnyčios ir dvaro sodybos atžvilgiu, atrodo, kad kaimavietė įkurta į pietus nuo tuo metu vietovėje susidariusios kryžkelės, kurią formavo iš Linkuvos į Pasvalį bei Biržus per Mažupės brastą ejęs traktas; į jį iš pietų pusės įsijungė dar vienas kelias. Prie jo viename ar abiejose pusėse XVII a.

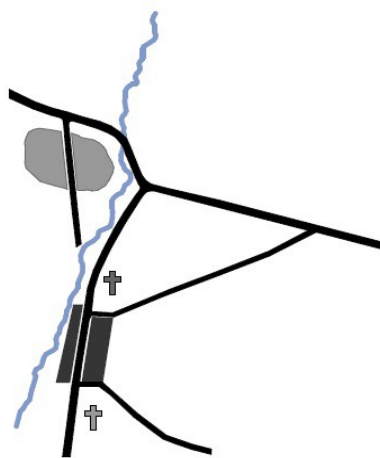
pradžioje susidarė Janiškių kaimavietė.

Dabartinė, naujoji bažnyčia tapo ne tik vienintele gyvenvietės dominante, bet ir reikšmingas lygumoje išsidėsčiusio komplekso aplinkos bei platesnio kraštovaizdžio akcentas. Atrodo, kad kuriant bei plečiant dvaro sodybą ir statant bažnyčią, galėjo būti įvykdyti ir kai kurie kiti pertvarkymai, pakeitę kelių trasas, tad ir Joniškėlio planą. XIX a. pabaigoje galėjo būti šiek tiek pakeista Linkuvos-Pasvalio kelio trasa tarp dvaro sodybos ir gyvenvietės. Kelias, anksčiau ėjęs nuo Mažupio brastos, tiesiog į rytus nesiekdamas gyvenvietės šiaurės galo, buvo pasuktas per ją, o nuo naujosios bažnyčios nuvestas į senąjį Pasvalio traktą. Gali būti, kad maždaug tuo metu į gyvenvietės pietų pusę ėjo dar vienas kelias – nuo Meškalaukio. Vadinasi, XVIII a. pabaigoje Joniškėlis įgijo prielaidas radialiniam planui ir artimam XIX a. viduryje užfiksuotam jo pavidalui susidaryti. 1820 metais abipus bažnyčios iškilę dviaukščiai mūriniai pastatai sudarė su ja simetrišką ir visai gyvenvietai reikšmingą, o barokinei ir klasicistinei architektūrai būdingą ašinę kompoziciją. Dvaro sodyba su parku ir gyvenvieta užėmė didoką centrinės teritorijos dalį. Sodyba buvo į šiaurės vakarus nuo gyvenvietės, kuri išsidėstė dešiniajame, kai dvaro trobesiai – kairiajame Mažupės krante.

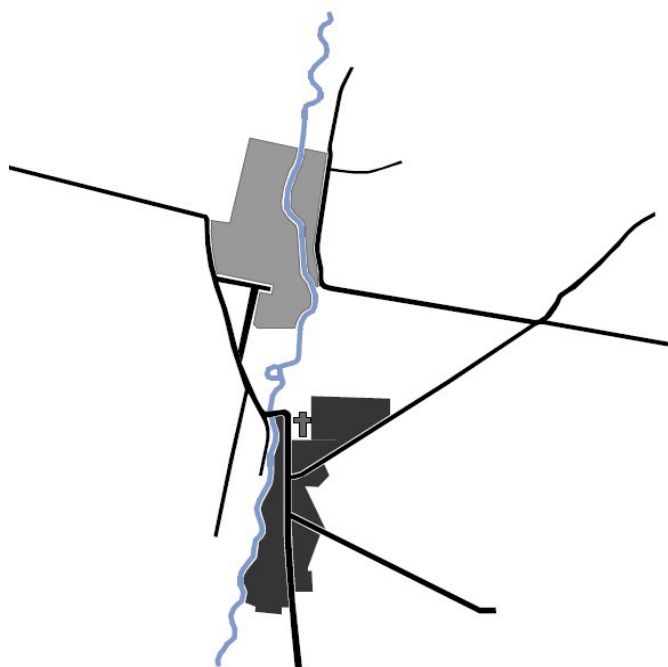
1912-1914 metais užstatyta gyvenvietės teritorija ir gatvių tinklas buvo beveik tokie pat kaip 1860 metais sudarytame dvaro tikrosios būklės plane. Tai liudija, jog gyvenvietė nuo to laiko beveik ar visai nepadidėjo: neišsiplėtė, jos teritorijoje nesusidarė naujų gatvių. Sodybos išsidėstė beveik vien tik prie pagrindinės gatvės, o keliuose į Pasvalį ir Meškalaukį jų vis dar buvo vos po kelias. 1915 metais iš Šiaulių į Pasvalį buvo nutiestas siaurasis geležinkelis, turėjęs didelę reikšmę miesto ekonomikai. 1926 metais sudarytas miesto praplėtimo projektas, (matininkas J.Valnevičius) kuriame 150 ha plotas į pietryčius nuo pagrindinės gatvės ir geležinkelio į Pasvalį sudalytas į 188 sklypus. Tais pačiais metais miestas užėmė gana kompaktišką plotą, artimas radialiniam jo gatvių tinklas buvo gana raiškus, tačiau Vytauto gatvėje susiformavęs centras, užstatytai teritorijai plečiantis vien į pietryčius, atsidūrė vakarų pakraštyje. Toks miesto planas išliko iki šių dienų.

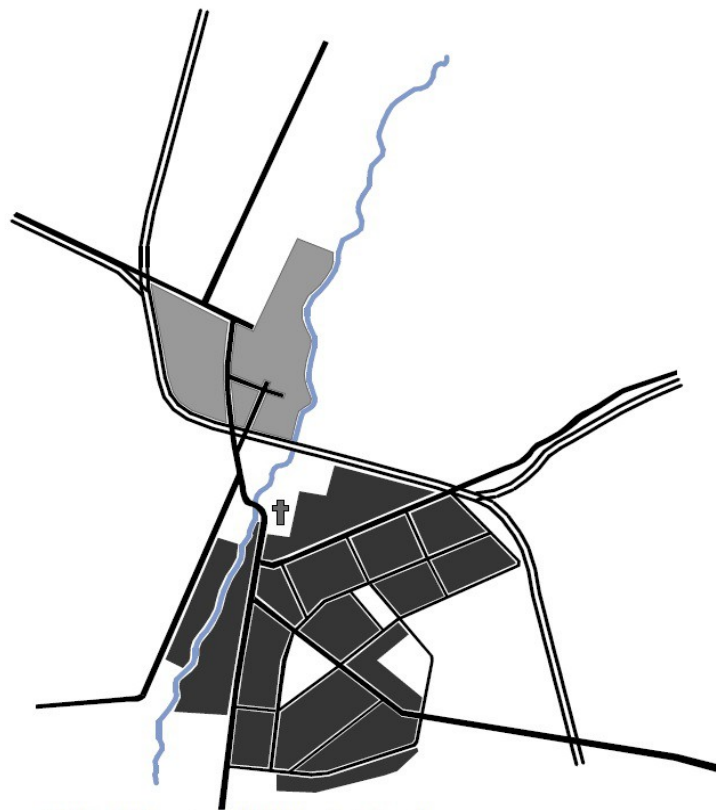
XVIII a. vidurio retrospektyvinė vietovės schema

XVIII a. pabaigos retrospektyvinė vietovės schema

1860 metų dvaro dalies (palivarko) planas

1944 - 1945 metų Joniškėlio miestelio planas

Apibendrinimas:

- Dabartinis Joniškėlio miestas, buvusi Janiškių kaimavietė, susikūrė apie XVII a. ;
- Kaimavietės pagrindiniai komponentai: dvaras, bažnyčia ir gyvenvietė;
- Nuo 1860 m. iki 1914 m. Joniškėlis beveik nepakeitė savo struktūros – nesiplėtė;
- Didelę įtaką miesto plėtrai turėjo 1915 m. nutiestas siaurasis geležinkelis, Joniškėlis tampa svarbiu logistiniu tašku;
- 1944 – 1945 m. Joniškėlio teritorija smarkiai prasiplėtė;
- Nuo 1945 m. Joniškėlio miestas nustoja augti;

3. NAGRINĖJAMOS TERITORIJOS SUDĖTIS IR STRUKTŪRA

Joniškėlio miestas – seniūnijos administracijos centras. Joniškėlio miesto plotas užima 266 ha, gyventojų tankis yra 59 gyv./km².

Joniškėlio miestas yra įsikūręs greta Mažupės upės krantų. Mažupė sudaro Joniškėlio miesto gamtinį, kompozicinį stuburą, dalijantį miestą į dvi dalis, šiaurės pietų kryptimi. Į miestą ateinantys keliai jo ribose tampantys pagrindiniais gatvėmis formuoja urbanistinės struktūros pagrindines kompozicines ašis.

Ryškiausias miesto akcentas dėl savo aukščio, tūrio ir kompozicinės svarbos yra miesto centre stovinti Šv. Trejybės bažnyčia. Bendroje užstatymo struktūroje savo istorine, kultūrine prasme, bei tūriu išsiskiria Joniškėlio Karpių dvaro ansamblis, buvusios miesto ligoninės pastatas, bei G. Petkevičaitės – Bitės gimnazija.

Didžiąją urbanizuotos teritorijos dalį užima ir foninį užstatymą formuoja sodybinio stichinio užstatymo teritorijos.

3.1. Gamtinė struktūra

3.1.1. Reljefas

Joniškėlio apylinkių lyguminį paviršių pajvairina kalvelės ir slėniai. Šiose apylinkėse paplitusios meridianinės krypties kalvos, kurios kartais priskiriamos Mūšos – Nemunėlio ledyninės plaštakos šoninėms morenoms.

Vertinant Mūšos – Nemunėlio ledyno plaštakos ledyninio reljefo formavimosi ypatumus reikia paminėti, kad baigiamajame etape čia vyravo stabili ir palyginti rami aplinka, ir tai sąlygojo paklotinio reljefo polinkis į ledyninės plaštakos pusę. Vėliau pakartotinai užslinkusi Žiemgalos ledyninė plaštaka Šiaurės Lietuvos fazės metu, maždaug prieš 13 000 metų, tirpdama patvenkė ledyno tirpsmo vandenį ir sudarė gana seklių ledyninį ežerą. Giluminės šio ežero nuosėdos – ir prie Joniškėlio paplitę varviniai moliai yra matomi ir Mūšos atodangose. Šiaurės Lietuvos limnoglacialinės nuogulos išlygino pirminį ledyninį reljefą, suformuotą ankstesnės Vidurio Lietuvos fazės metu, kuris išliko iki šiol.

3.1.2. Paviršiniai vandenys

Mažupė – upė pratekanti per visą Joniškėlio miesto teritoriją, pietų – šiaurės kryptimi.

Mažupė – dešinysis Mūšos intakas. Jos ilgis – 37,5 km, baseino plotas – 162,3 kv. km. Vidutinis debitas 1,0 m³/sek. Apie 1930–1934 metus Mažupės vaga reguliuota. Natūrali išlikusi tik žemupyje.

Mažupė teka dviejų apskričių – Šiaulių ir Panevėžio bei keturių rajonų – Radviliškio, Panevėžio, Pakruojo ir Pasvalio – teritorijomis.

Didesnieji Mažupės intakai: dešinieji Dergėla ir Meškerdys, kairieji Lieknelis, Šakynė. Kiek abejonių kyla dėl pastarojo: naujesniuose žemėlapiuose Šakynė nurodyta kaip dešinysis intakas. Tai galėjo atsitikti melioruojant laukus ir reguliuojant kanalais upelių tinklą.

Rytine Joniškėlio miesto administracine riba prateka dar viena upė – Alksnupis. Ši upė patenka į Mūšos baseiną, yra Mūšos upės intakas.

3.1.3. Dirvožemiai

Lietuvoje išskirtos 4 skirtingų dirvožemio dangos struktūros zonos:

I. Vakarų Lietuvos;

II. Vidurio Lietuvos žemumos;

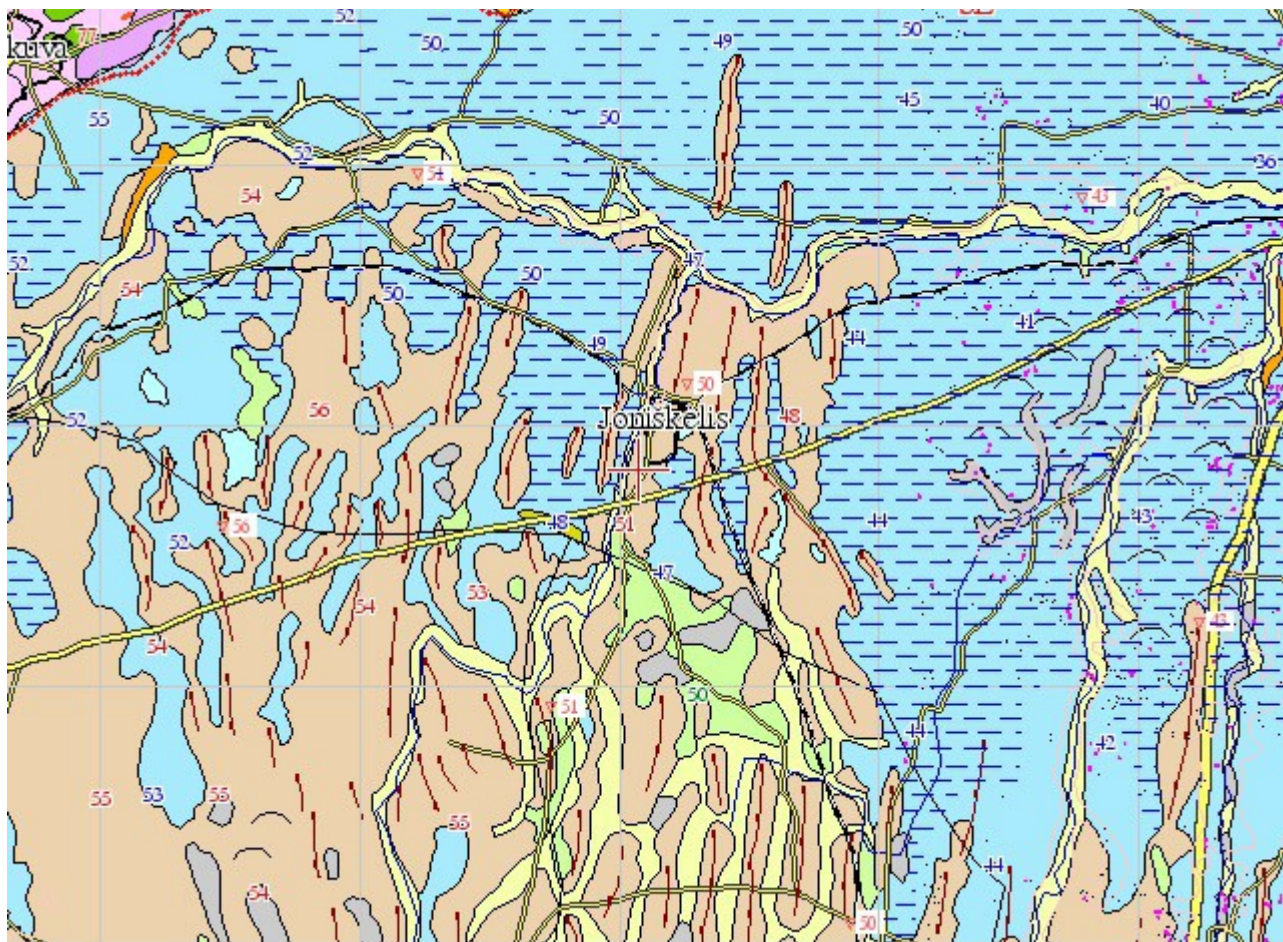
III. Baltijos aukštumų;

IV. Rytų Lietuvos;

Pasvalio rajono teritorija patenka į **Vidurio Lietuvos žemumos arealą**. Vidurio Lietuvos zona apima vidurinę Lietuvos dalį. Dirvodaros sąlygas čia lemia labiau karbonatingos moreninės nuogulos, ar net karbonatinės uolienos, kurios šiaurinėje Lietuvos dalyje slūgso labai negiliai, o vietomis (upių

slėniuose, kituose reljefo pažemėjimuose) išeina į paviršių. Taip pat mažesnis kritulių kiekis, daugiausia lygus nenuotakus reljefas. Vidurio Lietuvos smėlingų lengvų ir vidutinių priemolių karbonatingų glėjiškų rudžemių rajonui yra būdingas lygus reljefas, vietomis išraižytas negiliais upių ir upelių slėniais, taip pat pajvairintas neryškiais galinių morenų kalvagūbriais (Linkuvos kalvagūbris), drumzlinais ar ozais.

Šiame rajone kritulių iškrenta mažiau nei kitur Lietuvoje. Tačiau nepaisant to, palyginti sunki granulimetrinė sudėtis, gludus limnoglacialinių nuogulų ar dugninės morenos podirvio sluoksnis, nenuotakus lygus reljefas sudaro sąlygas įmirkti dirvožemiui. Šio rajono dirvožemių danga vienoda, vietomis labai vienoda, nekontrastinga arba labai nekontrastinga. Šio rajono dirvožemiai yra tinkamiausi žemės ūkiui. Reguluojant drėgmės režimą čia mažiausiomis energetinėmis ir darbo sąnaudomis galima gauti gerus ir pastovius visų vertingų žemės ūkio kultūrų derlius. Rajone paplitę 45 – 50 našumo balais įvertinti dirvožemiai.

4 pav. Lietuvos Kvartero geologinio žemėlapis ištrauka (www.lgt.lt, 2013 m)

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestas plyti vidurio Lietuvos žemumose;
- Joniškėlio miesto teritorija prateka dvi upės: Mažupė ir Alksnupis;
- Didelę įtaką Joniškėlio miesto urbanistinei struktūrai darė lygus reljefas ir Mažupės upė;
- Joniškėlio apylinkių dirvožemiai yra tinkamiausi žemės ūkiui, mažiausiomis energetinėmis ir darbo sąnaudomis galima gauti gerus ir pastovius derlius.

3.2. Morfoliginė ir vizualinė struktūros

Joniškėlio miesto morfologiją formuoja gamtinis kraštovaizdis ir antropogeninės urbanizuotos teritorijos. Joniškėlis išsidėstęs Žiemgalos, Mūšos - Nemunėlio žemumose abipus Mažupės upės. Teritorija - derlingų upių slėnių kraštas, stokojantis vietovaizdžių su skirtinga ortografija, geologija bei hidrografija. Tai sąlygoja gana skurdžią gamtinių sąlygų (gamtinės įvairovės) gamą.

Joniškėlio miesto erdvinės struktūros užuomazgos yra pastebimos jau XVIII a. pabaigoje, kai Joniškėlio miestas įgijo prielaidas radialiniam planui susidaryti.

Joniškėlio mieste galima išskirti penkis miesto vartus: nuo pagrindinio įvažiavimo į miestą (kelio Pasvalys – Biržai Nr. 150) miesto vartus formuoja želdynų grupės ir kapinės, nuo Švobiškio – alėja, pavieniai sodybiniai pastatai, nuo Stačiūnų – pramonės objektai, dvaro ansamblio fone; Linkuvos, G. Petkevičaitės – Bitės gatvių – sodybiniai pastatai, įsilieję į dominuojantį gamtinių elementų formuojamą aplinką.

Joniškėlio mieste galima išskirti penkis pagrindinius erdvinius kanalus. Svarbiausias jų – Vytauto gatvės erdvinis kanalas. Jį formuoja perimetrinis ir nestruktūrinis užstatymo morfotipas, bei viešosios erdvės (skverai, aikštės). Jau XVIII a. Pabaigoje išryškėjo vienintelė Joniškėlio bendramiestinė vertikalioji dominantė, formuojanti pagrindinį miesto erdvinį kanalą ir užbaigianti jo kompoziciją – Joniškėlio šv. Trejybės bažnyčia. Ritmo, erdvinio kanalo formavimui suteikia nestruktūrinio užstatymo teritorijos, jose atsirandančios lokals svarbos dominantės – pietinėje dalyje Gimnazija, šiaurinėje Karpių dvaro ansamblis - kurios formuoja Vytauto gatvės erdvę. Kiti, mažesnės svarbos erdviniai kanalai yra formuojami sodybinio užstatymo, bei viešųjų erdvių. Tik G. Petkevičaitės – Bitės gatvės erdviniame kanale atsirandanti lokals svarbos dominantė – kultūros

namai, bei prie jo esantis klasicistinio stiliaus parkas, pajvairinantis gatvės erdvę.

Kvartalinės struktūros Joniškėlio mieste nėra lygiavertės. Miestui besiformuojant abipus Vytauto gatvės – pietinėje ir rytinėje dalyse, matomos aiškios kvartalų struktūros, formuojamos sodybinio stichinio ir nepilno perimetro sodybinio užstatymo morfotipų. Antraip situacija susiklostė vakarinėje miesto dalyje – ten negalima išskirti atskirų kvartalų (jie nėra suformuoti). Užstatyta miesto teritorija neatitinka administracinių ribų, o nesuformuotos erdvės – sukuria išbyrėjusio miesto įspūdį.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

— Nagrinėjama teritorija

⋯ Esama miesto riba

Kompozicinės asys

— Pirmos svarbos kompozicinė ašis

— Antros svarbos kompozicinė ašis

••• Gamtinė kompozicinė ašis

— Kitos kompozicinės asys

Dominantės

□ Lokalios svarbos dominantės

▨ Bendramiestinės svarbos dominantės

Viešosios erdvės

▨ Aikštės

▨ Skverai

▨ Parkai

▨ Kapinės

▨ Stadionai

▨ Upės prieigų žaliosios erdvės

Morfotipai

▨ Taškinis stichinis užstatymo morfotipas

▨ Sodybinis stichinis užstatymo morfotipas

▨ Sodybinis perimetrinis užstatymo morfotipas

▨ Miesto vilų užstatymo morfotipas

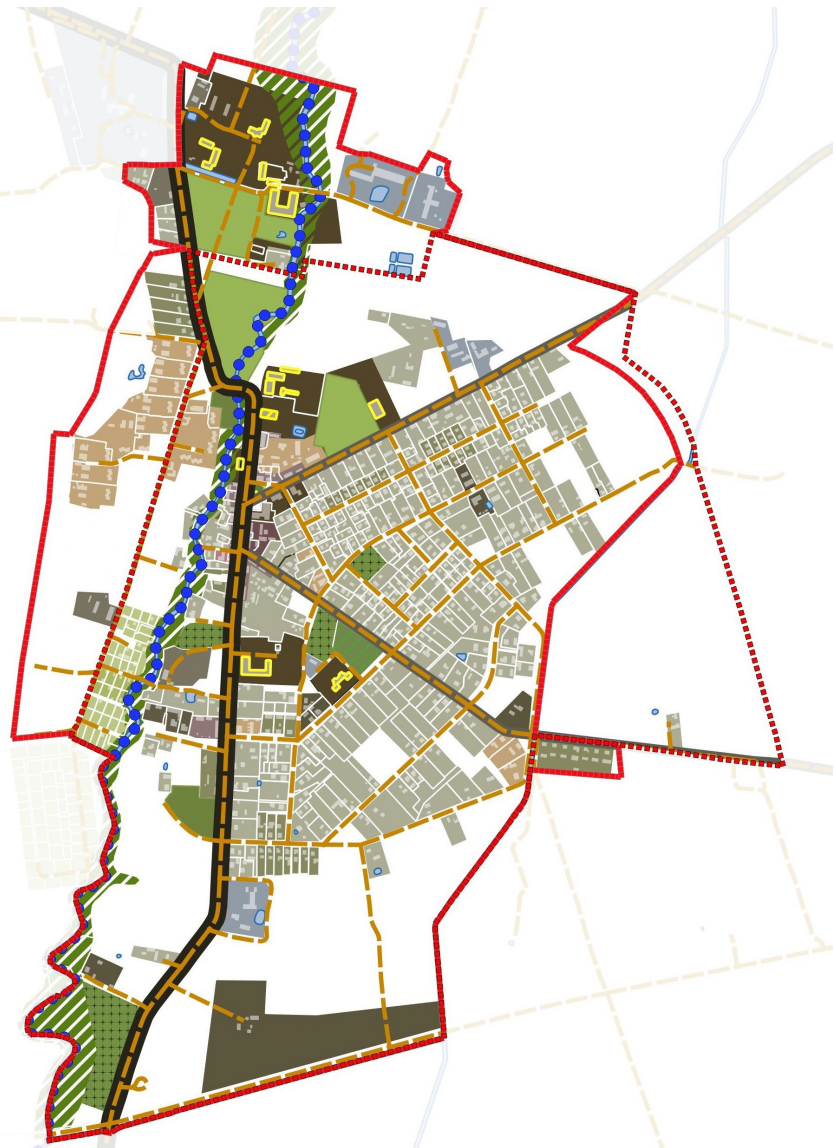
▨ Nestruktūrinis užstatymo morfotipas

▨ Perimetrinis užstatymo morfotipas

▨ Nepilno perimetro užstatymo morfotipas

▨ Laisvo planavimo užstatymo morfotipas

▨ Linijinis inžinerinis užstatymo morfotipas

5 pav. Joniškėlio miesto kompozicinė struktūra

Apibendrinimas:

- Didelę įtaką miesto kompozicinei struktūrai turėjo gamtinė situacija: lygus reljefas, Mažupės upė;
- Mažupės upė – svarbiausia gamtinė kompozicinė ašis;
- Joniškėlio mieste yra 1 svarbiausia urbanistinė kompozicinė ašis – Vytauto gatvė ir 4 – antrinės reikšmės kompozicinės ašys – G. Petkevičaitės – Bitės, Meškalaukio, Linkuvos, Karpių gatvės;

3.3. Funkcinė struktūra

Joniškėlio miesto funkcinės struktūros formavimuisi didelę įtaką turėjo miesto lokacija – jis susiformavęs vidurio Lietuvos agrarinių teritorijų potencialo zonoje, derlinguose arealuose. Todėl miesto periferinėse zonose dominuoja žemės ūkio paskirties teritorijos, sudarančios žiedą aplink miestą. Net apie 17% viso Joniškėlio miesto ploto užima žemės ūkio paskirties teritorijos.

Rekreacine prasme Joniškėlio miestas turi didelį, tačiau pilnai neišnaudotą potencialą, kurio atsiradimui didelę įtaką turi gamtinė ir kultūrinė aplinka.

Joniškėlio mieste dominuojanti funkcija – neintensyvi gyvenamoji. Pagrindinėje, Vytauto gatvės erdvėje, funkcinė įvairovė yra didesnė. Joje nėra vienos dominuojančios funkcijos. Šiame kanale gausu visuomeninės, komercinės, rekreacinės paskirties objektų. Tačiau kiti kanalai, funkcinė prasme yra monotoniški ir neritmingi. Tiek G. Petkevičaitės – Bitės gatvės kanale, tiek Meškalaukio ar Linkuvos gatvių kanaluose dominuoja gyvenamoji funkcija. Vytauto gatvė pereinanti į kelią (Nr. 2904) vedantį link Stašiūnų kaimo, kurios erdvę formuoja kontrastingos funkcinės teritorijos : pramoninės, rekreacinės, žemės ūkio, gyvenamosios.

3.3.1. Rekreacinė aplinka

Remiantis LR BP Joniškėlio miesto teritorija patenka į mažo potencialo rekreacinį arealą, kuriame dominuoja pažintinė rekreacija. Šiai turizmo sričiai Lietuvoje bus skiriamas ypatingas dėmesys, kadangi ji priklauso pažintinio turizmo požiūriu ypač patrauklioms šalims.

Kadangi Joniškėlio miestas patenka į vieną svarbiausių nacionalinės reikšmės turistinių maršrutų „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ dalį, tai miestui suteikia didelį rekreacinį

potencialą, kurio pamatinės dalys yra: kultūros paveldo gausa ir palanki pažintinei rekreacijai gamtinė situacija.

Apibendrinimas:

- Joniškėlio mieste dominuoja neintensyvi gyvenamoji funkcija;
- Miesto periferijoje dominuoja žemės ūkio paskirties teritorijos;
- 17% bendro miesto ploto užima žemės ūkio paskirties teritorijos;
- Nėra miesto branduolio – centrinės miesto dalies ryšio su poilsine, gamtine aplinka;

4. SAUGOMOS TERITORIJOS

4.1. Gamtinis karkasas

Žaliųjų plotų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama su tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miesto įvaizdį.

Žaliųjų plotų sistema yra miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra.

Žaliųjų plotų sistemos plėtojimo, diferencijavimo ir tvarkymo reglamentavimas nustatomas įvertinant:

Gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;

Gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį. Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 str. 3 skirsnio nuostatų, žaliųjų plotų sistemos teritorijos priskiriamos valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, gražintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba – negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinės infrastruktūros objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo specialusis planas. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių biocenozių bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir

dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

Gamtinio karkaso požiūriu, didelė Joniškėlio miesto dalis patenka į gamtinio karkaso teritorijas. Tai upelių slėniai, kurie pagal LR bendrojo plano sprendinius formuoja regioninės svarbos migracijos koridorius (pagal VU Kraštovarkos grupės parengtą gamtinio karkaso rajoninio lokalizavimo planą ir LR bendrojo plano gamtinio karkaso dalį). Pagal Pasvalio rajono bendrojo plano sprendinius, Mažupės upės slėnis yra priskiriamas rajoninės reikšmės migracijos koridoriui.

Gamtinio karkaso ekologinio kompensavimo laipsnis Joniškėlio mieste yra nevienodas. Patikimas ekologinio kompensavimo laipsnis yra natūraliose gamtinėse teritorijose (Mažupės upės slėnyje). Silpnas ir labai silpnas (pažeistas) ekologinio kompensavimo laipsnis yra migracijos koridorių teritorijose, kurios eina per užstatytas Joniškėlio miesto teritorijas.

Sprendžiant gamtinio karkaso problemas miesto lygiu susiduriama su itin dažnu konfliktu tarp antropogeninio ir sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio. Miestas jau yra įsikūręs Mažupės slėnyje — gamtinio karkaso teritorijoje ir pirmą kartą gamtinis natūralumas negali būti atstatomas. Juridškai patvirtintų reglamentų ar metodikų, kaip derinti gamtinio karkaso ir urbanizuotų teritorijų sambūvį nėra.

Smulkesnis gamtinio karkaso rajoninis lokalizavimas buvo atliktas dar 1993 m. VU Kraštovarkos grupės, vadovaujant prof. habil. dr. P. Kavaliauskui. Čia teigiama, kad rajoniniame planavime turi būti remiamasi reguliavimo integralumu – tai reiškia, kad veiklos vystymo regioninis reglamentavimas turi užtikrinti viešąjį interesą atitinkantį tvarų (tausojančią ir subalansuotą) vystymą, dėl ko yra reikalinga palaikyti teritorijos naudojimo ir apsaugos balansą užtikrinant kraštovaizdžio bendrąją ekologinę pusiausvyrą, formuojant teritorijų planavimo dokumentuose nustatytą gamtinį karkasą, išsaugant kraštovaizdžio struktūroje turimas teritorines gamtos bei kultūros vertybes ir pan.

Apibendrinimas:

- Apie 7% bendro Joniškėlio miesto ploto užima gamtinio karkaso teritorijos;
- Gamtinio karkaso ekologinio kompensavimo laipsnis Joniškėlio mieste yra nevienodas;
- Silpnas ekologinio kompensavimo laipsnis yra migracijos koridorių teritorijose, kurios eina per užstatytas Joniškėlio miesto teritorijas;

- Dalyje pažeisto gamtinio karkaso teritorijų yra neįmanoma atstatyti pirmykščio gamtinio natūralumo.

4.2. Nekilnojamasis kultūros paveldas

LR BP arealas į kurį patenka Joniškėlio miestas priskiriamas Valstybės kultūros paveldo dominavimo teritorijai. Joniškėlio miestas taip pat patenka į dvarų sodybų paveldo ypatingos ir svarbios apsaugos zoną, bei valakinio kraštovaizdžio fragmentų ypatingos ir svarbios apsaugos zoną. Remiantis Pasvalio rajono BP, galima teigti, jog Joniškėlio miesto teritorija, kaip ir Pasvalio miesto bei Vaškų kaimo teritorijos patenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių (Vyrauja architektūros paveldas) sankaupos arealus.

Joniškėlio miesto teritorija nepatenka į saugomų teritorijų ribas. Jame esantys kultūros paveldo objektai (nekilnojamosios kultūros vertybės) saugomi ir tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kultūros vertybių registre esantys objektai:

1 lentelė. Kultūros paveldo teritorijos ir objektai Joniškėlio mieste (Kultūros vertybių registras, 2013 m)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS OBJEKTŲ SĄRAŠAS		
Indeksas	Objekto pavadinimas	U. Kodas
Objektai priklausantys Karpių dvaro kompleksui		
A1	Svirnas	23470
A2	Kumetynas	23485
A3	Svirnas	23486
A4	Sodininko namas	23482
A7	Arklidės liekanos	23478
A8	Daržinė	23484
A9	Arklininko namas	23480
A10	Tvartas	23483
A11	Ratinė	23479
A12	Oficina	23469
A13	Oranžerijos liekanos	23481
A14	Rūmai vadinami senaisiais	23467

A15	Kalvė	23475
A16	Rūmai vadinami naujaisiais	23468
A17	Rūkykla	23473
A18	Namas	23476
A19	Karvidė	23471
A20	Maisto sandėlis	23474
A21	Kumetynas	23477
I1	Vandens malūnas	23472
G1	Parkas	23487
Objektai priklausantys siaurojo geležinkelio kompleksui		
A23	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio stoties prekių sandėlis	21914
A24	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio stoties semaforas	21918
A25	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio stotis	21913
A26	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio tiltas	21951
A27	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio stoties pirmas semaforas	21915
A28	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio stoties antras semaforas	21916
A29	Siaurojo geležinkelio komplekso Joniškėlio stoties trečias semaforas	21917
A30	Joniškėlio stoties ūkinis pastatas (buvimo vieta nėra aiški)	32970
A31	„Lietūkių“ Joniškėlio sandėlis	32969
Bažnyčios kompleksui priklausantys objektai		
A22	Pastatas	1524
A5	Bažnyčia	1525
Kiti nekilnojamojo kultūros paveldo objektai		
A6	Namas	11068
A32	Namas (objektas nerastas)	16042
A33	Kapas (buvimo vieta nėra aiški)	17015
A34	Namas (buvimo vieta nėra aiški)	11067
U1	Žydų senosios kapinės	20730
P1	Karininko, savanorio J. Stapulionio kapas	32542

4.2.1. Urbanistikos paveldas

Rajono urbanistikos paveldas yra gausus. Habil. dr. A. Miškinio vertinimu Pasvalio rajone yra 8 gyvenvietės, priskiriamos urbanistikos paveldui: Pasvalys, Vaškai, Daujėnai, Joniškėlis, Krincinas, Pumpėnai, Pušalotas, Saločiai. Šiuo metu kultūros vertybės statusas yra suteiktas Pasvaliui ir Vaškams.

Joniškėlio apylinkių teritorijoje nėra kaimo gyvenviečių, įrašytų į dabartinį saugomų Lietuvos etnografinių kaimų sąrašą.

4.2.2. Statinių kompleksai, statiniai

Joniškėlio miesto architektūros paveldo kompleksus, įtrauktus į Kultūros paveldo vertybių registrą, sudaro Joniškėlio Karpių dvaro ansamblis, šv. Trejybės bažnyčia ir siaurojo geležinkelio infrastruktūros paveldas.

Joniškėlio dvaro sodyba sudaro vieną iš didžiausių saugomų statinių kompleksų Šiaurės Vidurio regione. Ji išsiskiria kraštovaizdine ir architektūrine verte. Ypač vertingas sudėtingos struktūros parkas, kurį sudaro trys zonos: laisvo planavimo (angliškojo tipo), geometrinio (prancūziškojo) ir pramogų. Ryškia architektūrine verte pasižymi sodybos klasicizmo ir istorizmo (plytų stiliaus) pastatai: senieji ir naujieji rūmai, tvartas, rūkykla, kalvė, svirnas (arch. F. Lemanas), tačiau jie tebėra blogos būklės.

Reikšmingas viso Pasvalio rajono sakralinis mūro architektūros paveldas. Joniškėlio Švc. Trejybės bažnyčia (1792 m.) pasižymi savita baroko ir klasicizmo bruožų darna.

Savitą regiono kultūros paveldo kompleksą sudaro siaurasis geležinkelis su stotimis ir kitais pastatais. Pirmoji jo dalis 1916 m. buvo nutiesta iš Joniškėlio į Šiaulių Guberniją. Siaurojo geležinkelio statiniai, esantys rajono teritorijoje, didžiąja dalimi išlaikė autentiškumą. Geležinkelis rajonui svarbus ir kaip teritorinė Pasvalio ir Joniškėlio istorinių centrų, Migonių piliakalnio ir kitų reikšmingų kultūros paveldo objektų, jungtis.

Reikšmingi paveldo objektai rajono teritorijoje sudaro sankaupos vietas. Kompaktiškos sankaupos susiformavo Pasvalyje, Joniškėlyje, Vaškuose ir aplink juos. Šiuose dariniuose vyrauja architektūros paveldo objektai – statiniai ir jų kompleksai.

6 pav. Joniškėlio Karpių dvaras (Senieji Rūmai)

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestas pagal LR BP yra priskiriamas kultūros paveldo dominavimo teritorijai;
- Joniškėlio miestas nepatenka į saugomų teritorijų ribas;
- Joniškėlio mieste yra 37 nekilnojamojo kultūros paveldo objektai;
- Svarbiausi kultūros paveldo kompleksai – Karpių dvaro sodybos kompleksas, Švč. Trejybės bažnyčia, siaurasis geležinkelis;

4.3. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga

Šalyje bendrąją teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtą instituciškai (turinčių administraciją) ir neinstituciškai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių) bei kompleksinių saugomų teritorijų tinklas.

Joniškėlio miesto teritorija skersai – šiaurės rytų – pietvakarių kryptimi kerta regioninės svarbos migracijos koridorius. Migraciniai koridoriai tai - upių slėniai, besijungiančios ežerų virtinės, apibrėžtos pažemio oro judėjimo erdvės - geodinaminės apykaitos magistralės.

Gamtos įvairovė formuojama atsižvelgiant į upės slėnio tipus. Formuojami pakrantės apsaugos juostų (žolinės ir miško augmenijos) želdiniai. Vandenių apsauginėse zonose sodinami vandens apsauginiai ir priešeroziniai miškai.

Migracijos koridoriuose žemės naudmenose pageidaujamas didesnis daugiamečiais žolėmis apsėtų plotų kiekis.

Urbanizuota Joniškėlio miesto teritorija apgaubia Mažupės upelio slėnį kiek mažiau vakarinėje ir intensyviau rytinėje jo pusėje, sukurdamas didelį potencialą žaliajai miesto sistemai, viešųjų erdvių sistemai vystytis (<http://www.asu.lt/nm/l-projektas/krastovaizdzioekologija/28.htm>)

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestą šiaurės rytų – pietvakarių kryptimi kerta regioninės svarbos migracijos koridorius;
- Joniškėlio miestas turi didelį potencialą viešųjų erdvių sistemos vystymuisi;

5. SUSISIEKIMO SISTEMA

5.1. Automobilių keliai ir gatvės

Lietuvos mastu planuojama teritorija neišsiskiria svarbiomis susisiekimo komunikacijomis, šalia Joniškėlio miesto praeina krašto kelias Nr.150 jungiantis Pasvalį ir Pakruojį.

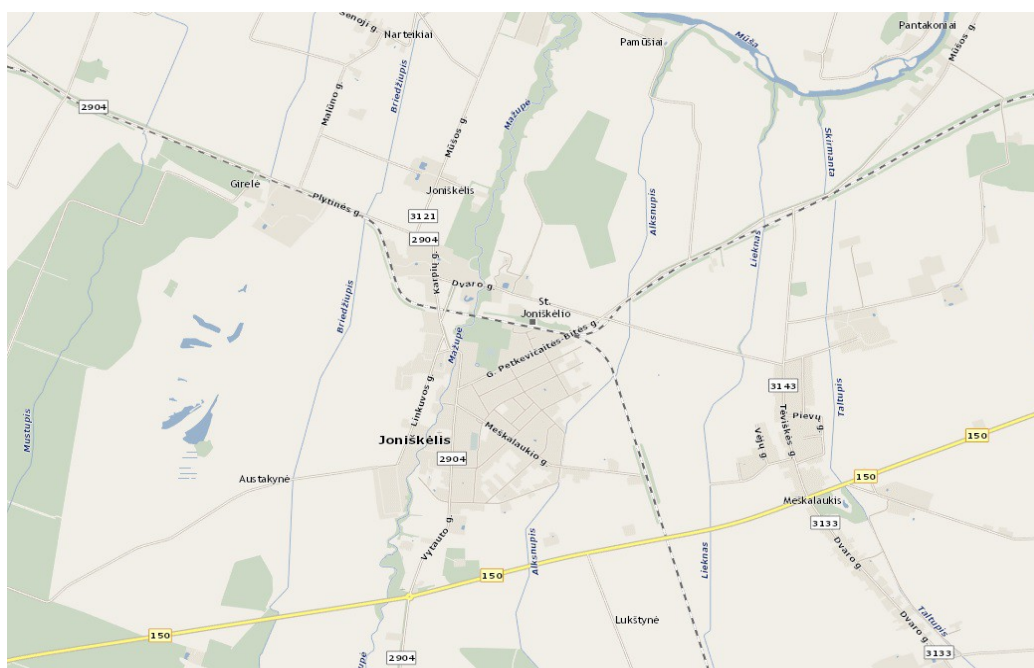
Joniškėlio seniūnija atlieka 168 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 28,12 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją 11 gyvenviečių, organizuoja 28 kapinių priežiūrą.

Susisiekimo sistemos tobulinimas ir infrastruktūros plėtra yra vieni iš svarbiausių uždavinių, kurie tiesiogiai įtakoja miesto socialinį – ekonominį gyvybingumą, integraciją į krašto ir tarptautinių kelių tinklą. Prekybos centrai kaip svarbūs traukos objektai įtakoja miesto susisiekimo

sistemos funkcionavimą ir jos vystymąsi. Dėl šių priežasčių būtina reglamentuoti jų plėtrą, sudarant tinkamas darnaus miesto vystymosi sąlygas. Susisiekimo sistemos darnioji plėtra – vienas svarbiausių siekiamų tikslų, kuris tiesiogiai įtakos miesto socialinį – ekonominį gyvybingumą, užtikrins aplinkos kokybę, saugias eismo sąlygas bei investicijų pritraukimą. Kompaktiška miesto urbanizuojamų teritorijų plėtra, racionalus esamo gatvių tinklo panaudojimas, susisiekimo sprendinių tęstinumo užtikrinimas ir miesto visuomeninio transporto sistemos modernizavimas būtų ekonominė sprendinių realizavimo garantija. Joniškėlio miestas yra vakarinėje Pasvalio rajono dalyje, į šiaurę nuo krašto reikšmės kelio Pasvalys – Pakruojis Nr. 150. Miesto transportiniai ryšiai realizuojami išskirtinai automobilių keliais.

Lietuvos Respublikos kelių įstatymas (Žin., 1995, Nr. 44-1076; 1997, Nr. 96-2424) numato, kad šalies keliai, atsižvelgiant į jų reikšmę, skirstomi į valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelius. Valstybinės reikšmės keliai dar skirstomi į magistralinius, krašto ir rajoninius kelius. Vietinės reikšmės keliai naudojami vietiniam susisiekimui ir skirstomi į viešuosius kelius bei vidaus kelius. Keliai ar jų ruožai, esantys miesto (miestelio) ar kaimo gyvenamosios vietovės teritorijoje ir paprastai turintys pavadinimus yra gatvės.

Joniškėlio miestas pasiekiamas krašto, rajoninės ir vietinės reikšmės keliais. Svarbiausiais miesto išoriniam susisiekimui - krašto reikšmės kelias Nr. 150 Pasvalys - Pakruojis, kuris užtikrina miesto susisiekimą su rajono centru Pasvaliu. Kelio padėtis miesto atžvilgiu yra palanki - jis praeina iš pietų pusės ~200 metrų nuo užstatytų teritorijų, todėl keliu judantis transportas beveik nekelia neigiamo poveikio miesto gyventojams.

7 pav. Automobilių keliai ir gatvės Joniškėlio mieste (Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, 2013 m)

2 lentelė. VMPEI keliuose Nr. 150, Nr. 2904 ir Nr. 3121. (Transporto ir kelių tyrimo institutas, 2012 m)

Eismo intensyvumas 2012 m.

Kelio Nr.	Kelio pavadinimas	Ruožas, km		Vieta, km	VMPEI, aut./p.		MOT	LA	MINI	BUS	LS	VS1	VS2	3AS	4AS	5AS	TRA	Metai, kurių duomenys panaudoti*
		nuo	iki		Bendras	Krovinių												
150	Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys	1,876	4,41	2,3	4353	679	1	3295	133	51	245	66	132	55	59	286	30	2011
150	Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys	4,41	27,5	18,99	2902	549	0	2107	86	38	160	43	86	36	54	272	20	2012
150	Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys	27,5	34,31	29,03	3522	664	0	2551	106	39	201	55	110	46	66	323	25	2012
150	Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys	34,31	52,65	47,55	1367	386	0	859	39	15	83	25	51	21	45	220	9	2011
150	Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys	52,65	64,21	63,95	1849	372	0	1332	53	14	92	24	48	20	43	210	13	2012
150	Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys	64,21	69	66,64	2580	417	0	1978	68	15	117	28	58	25	46	227	18	2011
2904	Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai	0,00	7,06	1,00	190	31	1	122	19	0	17	9	8	5	0	8	1	2011
2904	Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai	7,06	14,29	12,10	269	21	1	226	11	4	10	5	5	3	0	2	2	2011
2904	Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai	14,29	17,12	16,80	1323	139	6	1046	70	50	62	30	41	5	0	4	9	2011
2904	Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai	17,12	27,70	18,90	546	78	2	402	34	7	30	15	16	2	6	28	4	2011
2904	Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai	27,70	33,72	29,20	668	49	3	549	36	4	31	14	14	0	4	9	4	2011
3121	Joniškėlis-Narėškiai	0,00	1,96	0,50	640	34	3	565	20	6	18	7	8	5	2	2	4	2011

* - nurodyti metai, kada paskutinį kartą buvo atlikta eismo apskaita. Kur eismo apskaita paskutinį kartą atlikta anksčiau nei 2012 m., VMPEI perskaičiuotas 2012 metams, įvertinus kiekvienų metų eismo intensyvumo pokyčius atitinkamuose keliuose arba kelių grupėse.

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestas pasiekiamas krašto, rajoninės ir vietinės reikšmės keliais Nr. 150, Nr. 2904 ir Nr. 3121;
- Svarbiausias susisiekimo kelias Joniškėlio miestui – Nr. 150, jungiantis Pasvalį ir Pakruojį;

5.3. Visuomeninis transportas

UAB „Pasvalio autobusų stotis“ pateikiamais duomenimis, yra 1 autobusų maršrutas Pasvalys – Joniškėlis, Joniškėlis – Pasvalys (miesto ir priemiesčio maršrutai), taip pat yra atskiri maršrutai: Šiauliai – Joniškėlis – Pasvalys, Pakruojis – Joniškėlis - Pasvalys.

Dėka to, kad Joniškėlis yra greta krašto reikšmės kelio Nr. 150, susisiekimas su miestu galimas ir kitais tarpmiestiniais autobusų maršrutais.

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miesto gyventojus aptarnauja UAB „Pasvalio autobusų stotis“;
- Gyventojai viešuoju transportu gali naudotis seniūnijos, rajono ir regiono teritorijoje;

5.4. Automobilizacija

Automobilizacijos lygis priklauso nuo dviejų pagrindinių faktorių – nuo judėjimo poreikio ir nuo gyvenimo kokybės. Tai apsprendžia, kokį būdą žmogus renkasi kaip realizuoti savo judėjimo poreikį (ar perka automobilį, ar renkasi alternatyvius transporto ir keliavimo būdus). Pirmąjį faktorių formuoja miesto dydis (mažesniame mieste mažesni ir atstumai). Antrąjį nusako - šalies bendrojo vidaus produkto kitimas. Leidinyje Europos energetika ir transportas (*European Energy and Transport. Trends up to 2030 – update 2009. European Commission, Directorate General Energy, 2010*) prognozuojama, kad iki 2030 metų Lietuvos BVP padidės 83 proc.: iki 2020 metų augs beveik po 4 proc., vėliau – iki 2030 metų – po 2 proc. per metus. Prognozuojama, kad gyventojų skaičius 2010-2030 metais Lietuvoje sumažės 8 proc.

BVP ir automobilizacijos lygio priklausomybė nėra tiesinė. Automobilizacijos lygio kitimo prognozę geriau atspindėtų minėtame leidinyje pateikiama naudojimosi privačiomis transporto priemonėmis metinio kitimo prognozė. Pagal šią prognozę 2015 metais bus pasiektas 2008 metų automobiliais nuvažiuotų kilometrų skaičius, 2015 – 2020 metais transporto rodikliai išliks stabilūs, o nuo 2021 metų pradės po truputį mažėti. Ši prognozė įvertino dabartinę ekonominę krizę, ypač skaudžiai palietusią Lietuvą ir kitas Baltijos šalis.

*3 lentelė. Automobilizacijos lygis 1000-iai gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių
(Lietuvos Statistikos departamentas, 2013 m.)*

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Vidutiniškai Lietuvoje	185	201	226	249	276	315	304	316	336	354
Pasvalio raj. sav.	153	170	196	217	246	276	270	287	298	311

Apibendrinimas:

- Automobilizacijos lygį lemia – judėjimo poreikis ir gyvenimo kokybė;
- Bendras automobilizacijos lygis Joniškėlio mieste kaip ir visoje Lietuvoje kyla;

5.5. Avaringumas

Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie susisiekimo ministerijos pateikiamais duomenimis, „juodųjų dėmių“, ties Joniškėliu nėra, tai yra, nėra tokių kelių ruožų, kuriuose per ketverius metus įvyko daugiau kaip 4 įskaitiniai eismo įvykiai (įskaitiniu eismo įvykiu laikomas toks eismo įvykis, per kurį žūsta ar sužalojami žmonės).

Šiuo metu Joniškėlio mieste vienas pavojingiausių gatvių ruožų yra Vytauto gatvėje, ties ligoninės kompleksu. Nors šioje vietoje ir nėra įvykė eismo įvykių, pasibaigusiu mirtimi, tačiau avaringumas čia yra labai didelis.

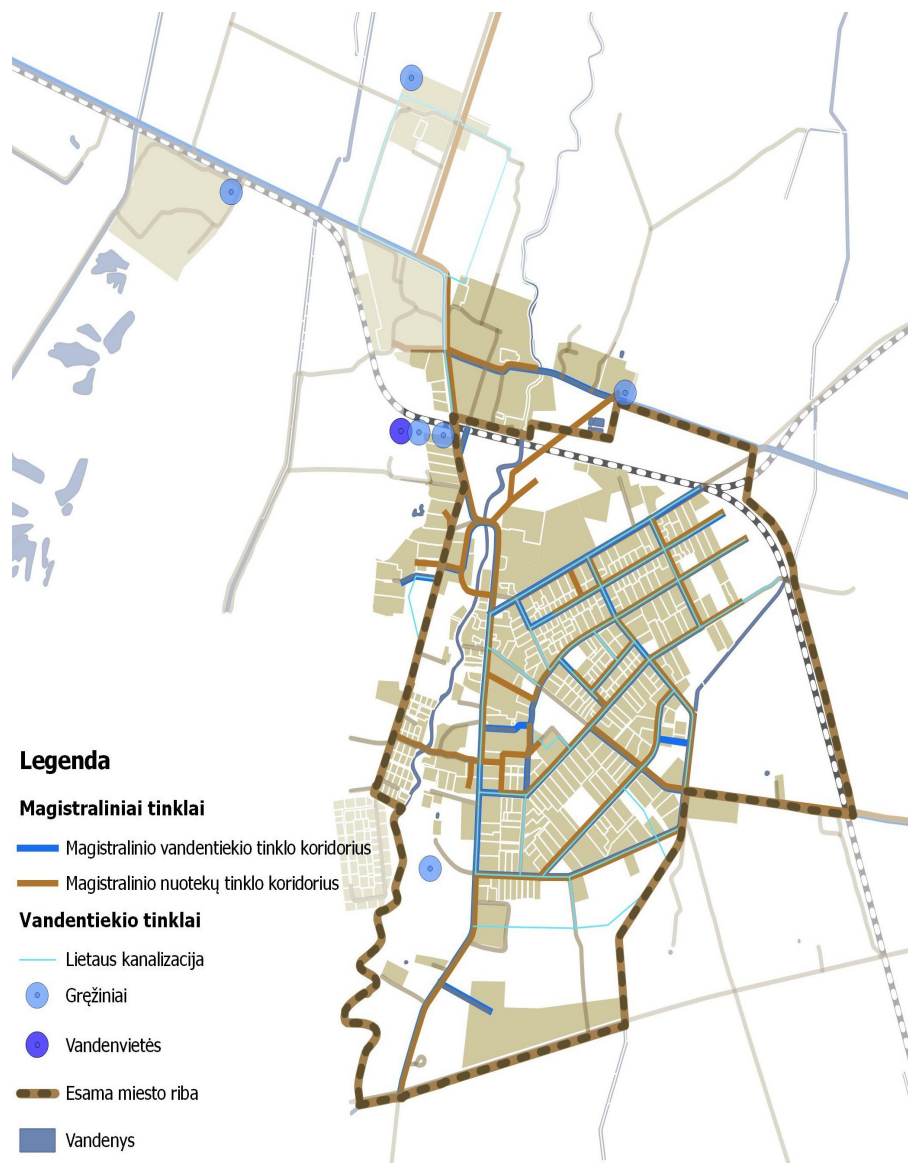
Apibendrinimas:

- Joniškėlio miesto teritorijoje „juodųjų dėmių“ nėra;
- Vytauto gatvėje esantis ruožas ties ligoninės kompleksu yra avaringiausias mieste, būtinos saugumo priemonės;

6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

6.1. Vandens tiekimas

Pasvalio rajono savivaldybėje centralizuoto vandens tiekimo funkciją vykdo UAB „Pasvalio vandenys“. Joniškėlio mieste eksploatuojamos dvi vandenvietės (Joniškėlio miesto sen., Joniškėlio m., Joniškėlio apylinkių sen., Narteikių k.). Vandenviečių būklė – naudojamos.

8 pav. Esami vandens tiekimo ir nuotekų tinklai bei lietaus kanalizacija Joniškėlio mieste 2013 metais

4 lentelė. Gyventojų besinaudojančių centralizuotu vandens tiekimu iš nuotekų šalinimu skaičius

Gyventojų skaičius	Naudojančių centralizuotą vandentiekį gyv. sk.	Naudojančių šachtinius šulinius gyv. sk.	Išleidžiančių nuotekas gyv. sk.
1495	980	515	460

Pasvalio m. vandentiekio tinklų ilgis apie 48 km, Joniškėlyje – 2,4 km. Pasvalio mieste eksploatuojami 6, Joniškėlio mieste - 2 gręžiniai. Centralizuotu vandens tiekimu aprūpinama apie 90 proc. Pasvalio miesto bei apie 45 proc. Joniškėlio miesto, miestelių ir kaimų gyventojų.

Pasvalio ir Joniškėlio miestų bei 13 miestelių ir kaimų vandenvietes eksploatuoja UAB „Pasvalio vandenys“, kitas - seniūnijos, žemės ūkio bendrovės, kitos įstaigos. 2002 m. Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje buvo suvartota 1045 tūkst. m³ apskaitomo požeminio vandens, iš kurio 206 tūkst. m³ – pramonės reikmėms, 839 tūkst. m³ – ūkio ir buities reikmėms, atitinkamai 2003 m. suvartota 1021 tūkst. (200 tūkst. ir 821 tūkst.). Tačiau tikslus geriamojo vandens kiekis nežinomas, nes kaimo gyventojai dar neįsirengę apskaitos prietaisų, vandenį naudoja gyvuliams girdyti, daržams laistyti, todėl realiai jo suvartojama daugiau. Pasvalio ir Joniškėlio miestuose bei dalyje miestelių ir kaimų sumontuota bebokštė vandens tiekimo sistema, panaudojant slėgio kitimo pavarą, tačiau dar yra ir metalinių bei mūrinių arba betoninių bokštų.

Vandens tiekimo infrastruktūra blogos būklės, vamzdynai susidėvėję, daugiausia ketaus (apie 90 proc.), mažai polietileninių, kurių didžioji dalis prisijungta savavališkai, be projektų. Plastikinių vamzdynų yra tik Pasvalio mieste (1000 m). Geriamojo vandens kokybė rajone neatitinka HN24:2003 Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimų, ypač kaimiškose vietovėse. 2003 metų duomenimis, jau pačioje Pasvalio miesto vandenvietėje geležies kiekis vandenyje 2 kartus viršija leistiną normą, drumstumas net 4-5 kartus, tuo tarpu galutiniai vartotojai gauna vandenį, net 10-15 kartų turi daugiau geležies. Kadangi Joniškėlyje yra pastatyti vandens gerinimo įrenginiai, todėl ten vanduo atitinka reikalavimus.

5 lentelė. Geriamojo vandens suvartojimas Joniškėlio mieste

	Geriamojo vandens kiekiai, tūkst. kv.m/metus				
	1999	2000	2001	2002	2003
Joniškėlis	17,4	22,4	19,7	17,5	17,6

Apibendrinimas:

- 65,5% visų Joniškėlio miesto gyventojų naudoja centralizuotą vandentiekį;
- Vandentiekio tinklų ilgis Joniškėlio mieste 2,4 km;
- Vandens kokybė mieste atitinka visus reikalavimus;

6.2. Nuotekų tinklai ir valymas

Pasvalio rajone centralizuota nuotekų surinkimo sistema rūpinasi UAB „Pasvalio vandenys“. Šiame rajone nuotekų sistemos dažniausiai yra sudarytos iš nuotekų valymo įrenginių, siurblių bei tinklų. Dauguma nuotekų valymo įrenginių yra fiziškai ir morališkai nusidėvėję, neekonomiški, juose vis sunkiau pavyksta išvalyti nuotekas iki nuotekų tvarkymo reglamente bei ES direktyvose išdėstytų reikalavimų.

Pasvalio rajone yra 20 nuotekų valymo įrenginių, iš jų 2 yra Pasvalio rajono miestuose – Pasvalyje ir Joniškėlyje, 16 nuotekų valymo įrenginių eksploatuoja UAB „Pasvalio vandenys“.

Visi valymo įrenginiai skirti buitinių nuotekų valymui. Nei viename iš jų nėra valomas azotas ir fosforas. Nuotekos susidaro iš gyventojų, komercinių, visuomeninių ir pramonės įmonių. Nuotekas papildo gruntinio vandens infiltracija ir lietaus vandens nuotekos. Gyventojai, neprijungę prie centralizuotos nuotekų sistemos, nuotekas išleidžia į vietinius valymo įrenginius ir išsėmimo duobes, kurių nepakankamas sandarumas dažniausiai yra grunto ir gruntinių vandenų teršimo priežastis. Jos išvalomos vandenvalos įrenginiuose ir tada išleidžiamos į vandens telkinius.

6 lentelė. Išvalomų nuotekų kiekis, veikimo efektyvumas ir galimas maksimalus nuotekų išvalymo kiekis

Eil. Nr.	Pavadinimas	Nuotekų valyklos pajėgumai m³/parą	Nuotekų išvalymo kokybė ir valymo tipas	Kiti duomenys
1	Joniškėlio nuotekų valymo įrenginiai	400	Gera Nuotekos valomos mechaniniu būdu	Gyv. skaičius Eksploatuoja „Pasvalio vandenys“ Yra įrengta 1 nuotekų siurblynė

7 lentelė. Nuotekų užterštumo rodiklis Joniškėlio NVĮ

Metai	BDS7	Suspenduotos dalelės
2002	195	206
2003	291	196
2004	412	460
2005	770	212

Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje yra numatyta modernizuoti ir išplėsti esamus bei pastatyti naujus ES reikalavimus atitinkančius užteršto vandens nuotekų valymo įrenginius, įrengti juose azoto ir fosforo šalinimo įrenginius, renovuoti ir išplėsti nuotekų surinkimo sistemą.

Nuotekų šalinimo sistemoje labai svarbios yra siurblynės. Jų Pasvalio rajone yra 16, 5 iš jų yra įrengtos Pasvalio mieste ir dar viena yra įrengta Joniškėlio mieste, likusios kaimiškose teritorijose. Siurblynės yra tinkamos eksploatuoti. Didelis dėmesys nuotekų valymui skirtas Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, taip siekiant apsaugoti jautrias vandens ekosistemas nuo nepageidaujamo nuotekų poveikio aplinkai. Vienas iš ilgalaikių uždavinių yra užtikrinti, kad visos užteršto vandens nuotekos būtų išvalomos iki ES normatyvų, dar neišleistos į paviršinius vandens telkinius.

Apibendrinimas:

- Centralizuota nuotekų surinkimo sistema rūpinasi UAB „Pasvalio vandenys“;
- Visi valymo įrenginiai skirti buitinių nuotekų valymui;
- Joniškėlio mieste nuotekos valomos mechaniniu būdu, jų kokybė yra gera;

6.3. Energetikos infrastruktūra

6.3.1. Šilumos tiekimas

Centralizuotai šiluma aprūpinama 12 % visų Pasvalio rajono šilumos vartotojų. Centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemos yra įrengtos Pasvalio, Joniškėlio miestuose, Vienkiemių, Paiešmenių, Narteikių ir Mikoliškio kaimuose. Likusieji vartotojai vartoja šilumą, pagamintą individualiuose šilumos gamybos įrenginiuose, daugiausia naudojančiuose medieną, gamtines dujas.

Viena iš opiausių miesto šilumos vartotojų problemų yra žemas šilumos vartojimo efektyvumas

– žema būstų kokybė (daug senų pastatų, dauguma pastatų yra mediniai) bei silpna pastatų priežiūra lemia didelius pastatų šilumos nuostolius. Šildymo sistemos ir vietinės katilinės yra nusidėvėjusios, trūksta individualaus reguliavimo ir individualios apskaitos įrangos. Įgyvendinant įvairias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones (keičiant ar šiltinant išorines pastatų atitvaras, modernizuojant šildymo sistemas ir šilumos punktus, gerinant šildymo sistemų ir šilumos punktų priežiūros kokybę) pastatų šilumos poreikius galima sumažinti net 35% (Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006 – 2010 metų programa).

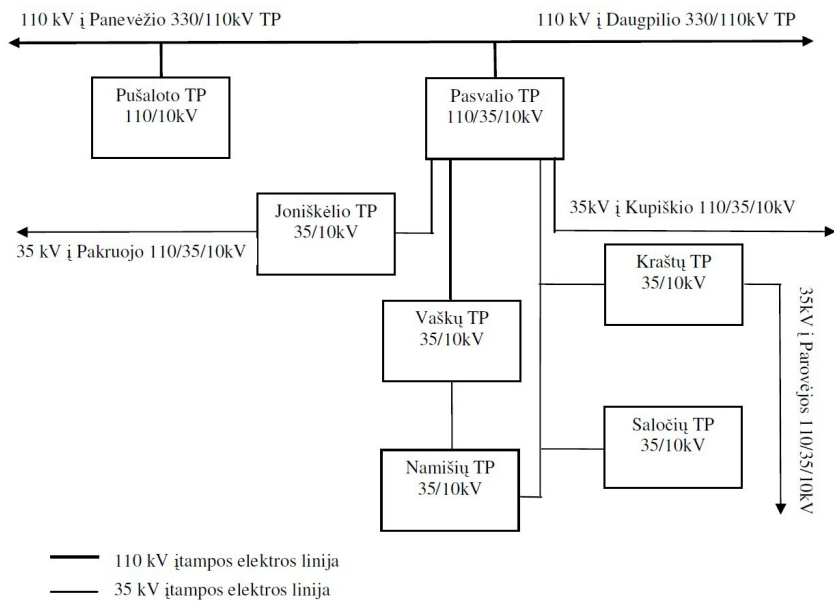
6 lentelė. Centralizuoto aprūpinimų šiluma sistemų rodikliai

Eil. Nr.	Pavadinimas	Instaliuota katilinės galia MW	Suvartojamo kuro balansas			Maksimalus katilinės apkrovimas %	Parduotas šilumos kiekis MWh
			Anglis %	Mediena %	Audinio atliekos %		
1.	Joniškėlio mokyklos katilinė	0,9	24	76	-	33	682 (Gyventojams netiekiamas)
2.	Joniškėlio katilinė	0,88	32	58	9	34	771 38% gyventojams ; 62% kitiems vartotojams

6.3.2. Elektros energijos tiekimas

Lietuvos energetikos sistemos perdavimo tinklus sudaro 330 kW ir 110 kW elektros tinklai, visas elektrines jungiantys su pagrindiniais mazgais. Šie tinklai apima visą šalies teritoriją. Pasvalio rajono elektros energijos vartotojai aprūpinami elektra iš skirstomųjų elektros tinklų, kurių operatorius yra AB „LESTO“. AB „LESTO“ didžiąją dalį elektros perka iš AB „Lietuvos energija“, kuri atlieka perdavimo tinklo operatoriaus funkciją ir yra atsakinga už elektros perdavimą 330 kW ir 110 kW įtampos elektros tinklais.

Joniškėlio mieste elektra aprūpinami 836 vartotojai, iš jų 72 verslo klientai.

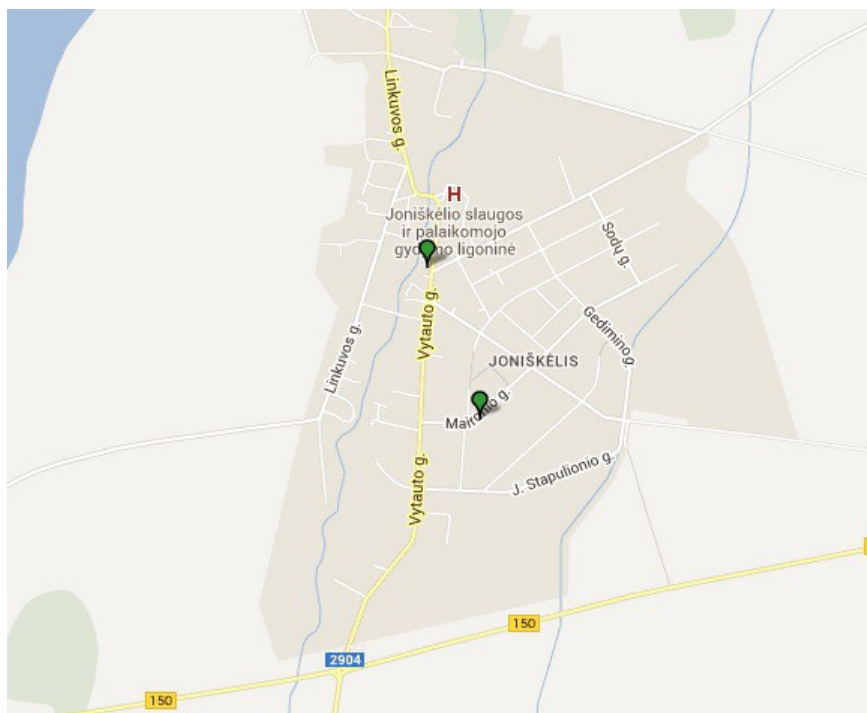
9 pav. Vienlinijinė Pasvalio rajono elektros tiekimo sistemos schema

10 pav. Joniškėlio mieste esančių elektros oro linijų planas (AB LESTO 2013m.)

6.3.3. Atsinaujinančios energijos ištekliai

Joniškėlio mieste yra dvi atsinaujinančios energijos jėgainės: Joniškėlio miesto katilinė ir Joniškėlio mokyklos katilinė. Bendrai pagamintas ir parduotas vartotojams energijos kiekis – 1453MWh per 2005 metus.

Legenda

- Biudujos
- Savartynų dujos
- Komunalinės atliekos
- Saulės energija
- Vėjo energija
- Geoterminė energija
- Hidroenergija
- Durpės
- Šiaudai
- Mediena ir medienos atliekos

Jėgainės pavadinimas	Instaliuota galia (šiluma) MW _{šiluma}	Instaliuota galia (elektra) MW _{elektra}	Šilumos gamybos kaštai Lt/MWh	Kuro energijos kaina Lt/kWh	Elektros gamybos kaštai Lt/MWh	Valdymo ir eksploataavimo kaštai Lt/MWh	Investicijos Lt/MW	Atsipirkimo laikas metais
Joniškėlio miesto katilinė	0.9	-	-	-	-	-	-	-
Joniškėlio mokyklos katilinė	0.9	-	-	-	-	-	-	-
Narteikių katilinė	1.5	-	-	-	-	-	-	-
UAB „Kurana“	4	4	-	-	-	-	-	-
Viso:	7.3	4						

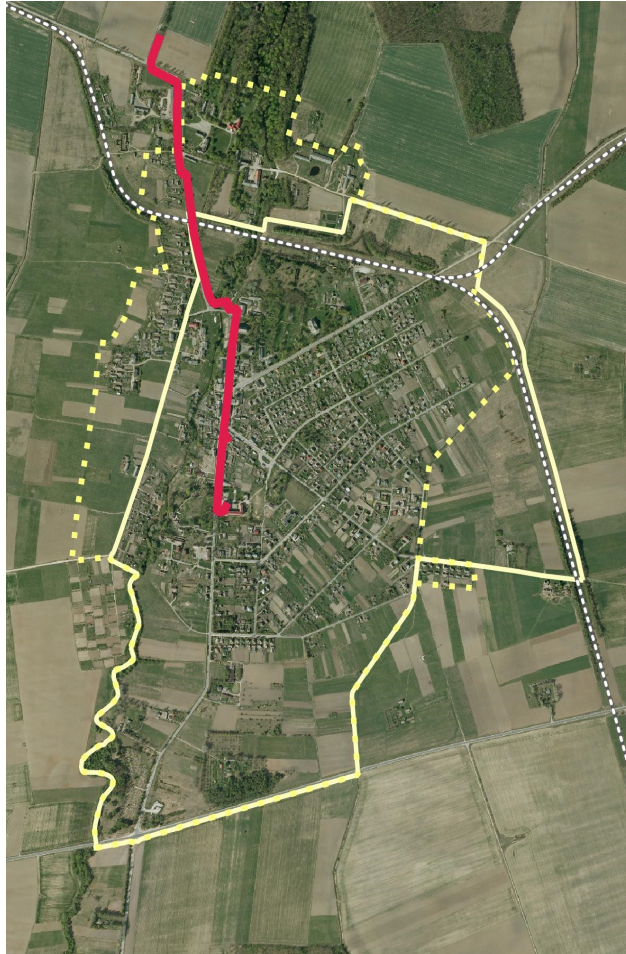
11 pav. Atsinaujinantys energijos šaltiniai

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestas yra aprūpinamas centralizuotu šildymu;
- Viena iš opiausių centralizuoto šildymo sistemos problemų – žemas šilumos vartojimo efektyvumas;
- Joniškėlio mieste yra du atsinaujinantys energijos šaltiniai: Joniškėlio miesto katilinė ir Joniškėlio mokyklos katilinė;
- Virš 90% šilumos Joniškėlio miesto gyventojams teikia Joniškėlio miesto katilinė;
- Elektros energijos tiekimą Joniškėlio miestui užtikrina AB „LESTO“;
- Visa miesto teritorijai elektra yra tiekama 330kW ir 110kW įtampos elektros tinklais;

6.4. Telekomunikaciniai tinklai ir ryšiai

Ryšių infrastruktūrai priskiriami telekomunikacijų infrastruktūra ir paštas. Telekomunikacijų (fiksotojo ir judriojo telefoninio ryšio, interneto) infrastruktūra Lietuvoje yra pakankamai išplėta ir apima visą šalies teritoriją, taigi ir Pasvalio rajoną. Lietuvos pašto tinklas taip pat apima visą Lietuvos teritoriją ir teikia įvairias paslaugas. Joniškėlio mieste veikia vienas pašto skyrius, adresu Vytauto g. 21.

12 pav. Laidinio ryšio paslaugų infrastruktūra Joniškėlio mieste (duomenys AB „TEO LT“, VŠĮ „Placiajuostis internetas“, 2012 m)

Mobilaus ryšio paslaugas mieste daugiausiai teikia trys didžiausi operatoriai Lietuvoje: UAB „Bitė GSM“, UAB „Omnitel“ ir UAB „Tele2“. Tikslaus vartotojų skaičiaus nustatyti neįmanoma, nes mobilaus ryšio vartotojas nėra susietas su konkrečia teritorija, be to informacija apie vartotojus yra konfidenciali.

Apibendrinimas:

- Ryšių infrastruktūrai priskiriamos telekomunikacijų infrastruktūra ir paštas;
- Joniškėlio mieste veikia vienas pašto skyrius, adresu Vytauto g. 21;
- Laidinio ryšio paslaugų infrastruktūra Joniškėlio mieste nėra pernelyg išplėtotą;

6.5. Laidojimo vietos

Senosios Joniškėlio kapinės: Karpių šeimos koplyčia, tarpukario žemės ūkio viceministro F. Grigaliūno kapas, garsaus skulptoriaus B. Bučo darytas paminklas. Kapinių perimetras formuojamas metalinės tvoros (aukštis iki 1m) pagalba. Ramybę saugo lapuočių medžių ir krūmų grupės, čia kurdamos santūrią aplinką. Kapinės nenaudojamos.

Žydų senosios kapinės: įtrauktos į nekilnojamojo kultūros paveldo registro sąrašą, kaip pavienis objektas. Pasvalio r. sav., Joniškėlio m. (Joniškėlio miesto sen.); Vilniaus ir Naujosios gatvių kampas. Kapinės nenaudojamos.

Pagrindinės miesto kapinės: įsikūrusios pietinėje miesto dalyje prie pat miesto vartų. Jų plotas siekia 2 ha. Kapinių perimetras formuojamas baltos tvoros (aukštis iki 1m). Kapinės naudojamos.

Kapinės Meškalaukio ir Vilniaus gatvių sankryžoje – plotas apie 60 a. yra naudojamos dalinai.

Apibendrinimas:

- Joniškėlio mieste yra keturios laidojimo vietos (teritorijos);
- Dvejos jų yra naudojamos;

6.6. Atliekų tvarkymas

Pasvalio rajonas įeina į bendrą Panevėžio apskrities atliekų tvarkymo sistemą. Šios sistemos koordinavimui, organizavimui ir administravimui Panevėžio apskrities savivaldybių iniciatyva buvo sukurta UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“ (PRATC). Įgyvendinant projektą „Panevėžio regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“, 2012 metais Pasvalio rajone jau buvo sutvarkyta apie 12,63 ha atliekomis užterštų teritorijų. Pasvalio rajono sąvartynų uždarymas ir sutvarkymas yra sudėtinė Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto dalis. Šiuo metu Pasvalio miesto sąvartyno (Levaniškio) bei septynių mažesnių sąvartynų ir šiukšlynų teritorijos (Kubiliūnų, Saločių sen.; Ditčiūnų, Pušaloto sen.; Vaškų, Vaškų sen.; Liukpetrių, Daujėnų sen.; Kelmučių, Joniškėlio sen.; Deveitonių, Namišių sen.; Miežiūnų, Krinčino sen.) yra uždarytos

ir rekultivuotos.

Apibendrinimas:

- Joniškėlio miestas naudojasi UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“ atliekų tvarkymo paslaugomis;

7. SOCIALINĖ APLINKA

7.1. Demografiniai rodikliai

Gyventojų registro tarnybos prie LR Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, Joniškėlio mieste gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų skaičius 2008-2013 m. laikotarpiu sumažėjo 18 proc., kai tuo tarpu Pasvalio rajone gyventojų skaičius atitinkamu laikotarpiu sumažėjo ~14 proc.:

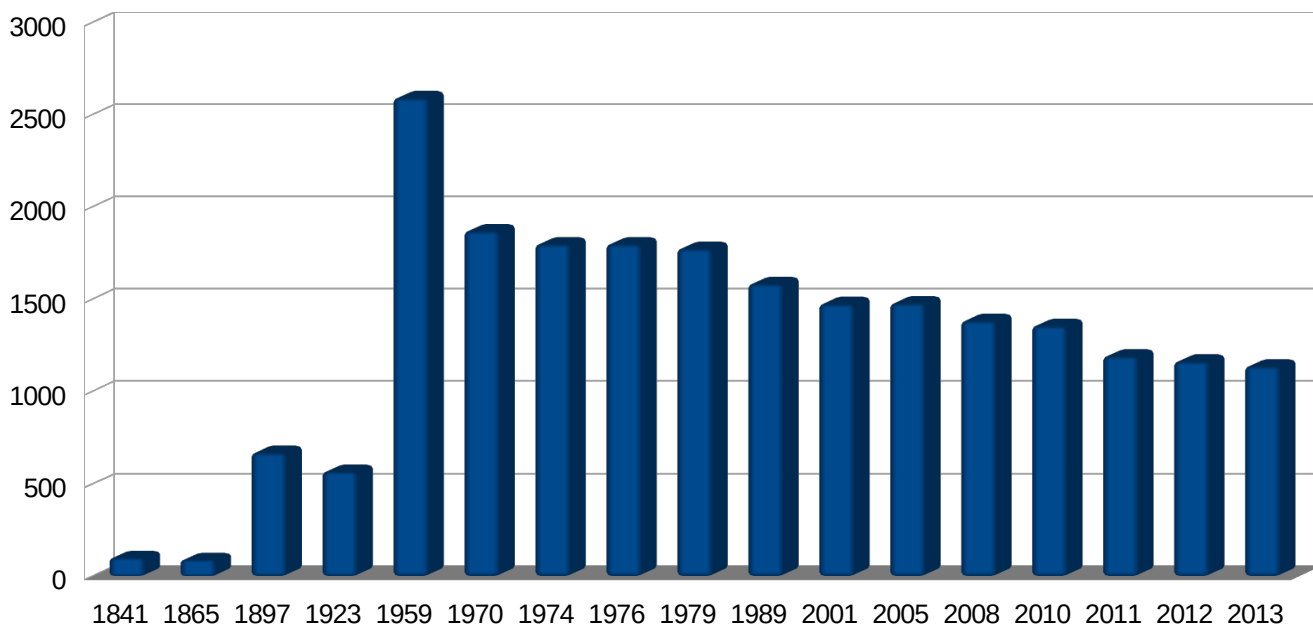
7lentelė. Gyventojų skaičius Joniškėlio mieste (<http://www.osp.stat.gov.lt> duomenys, 2013 m)

Metai	2010	2011	2012	2013
Gyventojai, vnt.	1358	1193	1165	1139

Joniškėlio mieste (kaip ir visoje Lietuvoje) gyvena daugiau moterų negu vyrų. 2011 m. gyventojų surašymo duomenimis Joniškėlyje moterų sudarė 54 proc., o vyrai 46 proc. gyventojų.

2008 m. ir 2013 m. laikotarpiu Joniškėlio mieste, kaip ir visoje Lietuvoje, gyventojų skaičius mažėjo. 2013 metų Lietuvos statistikos departamento duomenimis Joniškėlio mieste gyveno ~18 proc. mažiau gyventojų negu 2008 metų surašymo metu. (2008 m. - 1385gyv., 2013 m. - 1139gyv.).

Mažėjantis gimstamumas, gyventojų, ypač jaunimo, migracija į miestus ir užsienį lemia gyventojų senėjimą ir keičia gyventojų amžiaus struktūrą. Statistikos departamento duomenimis, apie 40% emigravusių į užsienį Lietuvos gyventojų sudaro jaunimas. Dažniausiai šalį palieka 25–29 metų jaunimas – 20,8% visų emigrantų.

13 pav. Gyventojų skaičiaus kaita Joniškėlio mieste nuo 1841 m. iki 2013 m.

Nors lyginant 2001 m. ir 2011 m. gyventojų surašymo duomenis pastebimas didelis gyventojų skaičiaus sumažėjimas, tačiau šis pokytis nėra charakteringas vien Joniškėlio miestui, o bendras visai Lietuvai. Šiandieninė Lietuva pergyvena penktąją savo demografinės raidos modelio stadiją, kuri yra vadinama depopuliacija (gyventojų mažėjimas). Šiam raidos etapui būdinga labai mažas gimstamumas, mažas mirtingumas, tačiau neigiamas natūralus gyventojų prieaugis. Priežastys, dėl kurių mažėja gimstamumas: 1. šeimos planavimas ir gimstamumo kontrolė; 2. aukštas gyvenimo lygis; 3. moterų padėties visuomenėje kaita; 4. vėlyvos vedybos. Priežastys dėl kurių mažėja mirtingumas: 1. aukštas medicinos lygis; 2. visavertė mityba.

Šiuos teiginius pagrindžia ir bendri Pasvalio rajono gyventojų amžiaus struktūros pokyčiai. Pastebimas vaikų ir darbingo amžiaus gyventojų mažėjimas, tuo pačiu daugėjant pensinio amžiaus gyventojų.

8 lentelė. Joniškėlio seniūnijos apylinkių gyventojų grupės pagal amžių (Statistikos departamento duomenys, 2013 m.)

Joniškėlio seniūnijos apylinkės	2013 m.
Iš viso pagal amžių	3605
Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	25,4%
Darbingo amžiaus gyventojai	52,5%
Pensinio amžiaus gyventojai	22,1%

Paskutiniaisiais duomenimis Joniškėlio miesto gyventojų skaičius nuo 2008 metų iki 2013 metų 18 proc., tuo tarpu Pasvalio rajone – 17 proc. Tai rodo, jog Joniškėlio miesto demografinė situacija puikiai atspindi Pasvalio rajono socialinių – demografinių reiškinių fone.

Didelę įtaką gyventojų skaičiaus kaitai daro natūrali kaita (gimstamumas, mirštamumas), bei emigracija / imigracija.

Pagal pateiktus Joniškėlio miesto seniūnijos duomenis, Joniškėlio mieste nuo 2010 iki 2013 metų mirštamumas sumažėjo 28%, tuo tarpu gimstamumo rodikliai kito nedaug. Emigracijos į užsienį ir imigracijos mastai taip pat yra palankūs – nors 2013 metais imigravo, t. y. deklaravo atvykimą, mažiau asmenų negu 2010 metais, tačiau bendra migracijos kaita yra teigiama. Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus kaitą pagal mirštamumą, gimstamumą, emigraciją ir imigraciją, žmonių skaičius mieste turėtų augti. Tačiau oficiali migracija šalies viduje nėra žinoma, todėl bendroje gyventojų skaičiaus kaitos rezultate yra pastebimas tendencingas gyventojų skaičiaus mažėjimas.

9 lentelė. Gyventojų skaičiaus kaita (gimstamumas ir mirštamumas)

Metai	2010	2011	2012	2013
Gimstamumas	6	6	12	7
Mirštamumas	52	51	49	40
Bendra kaita	-46	-45	-37	-33

10 lentelė. Gyventojų skaičiaus kaita (imigracija ir emigracija)

Metai	2010	2011	2012	2013
Imigracija	77	59	78	67
Emigracija	15	12	7	9
Bendra kaita	62	47	71	58

Apibendrinimas:

- Joniškėlio mieste 2013 metais gyveno 1139 asmenys, moterys sudarė 54 proc., o vyrai 46 proc. gyventojų;
- Kasmet Joniškėlio mieste gyventojų skaičius mažėja;
- didžiausias gyventojų skaičiaus augimas buvo 1959 m., nutiesus siaurąjį geležinkelį;
- Didelę įtaką gyventojų skaičiaus kaitai daro natūrali kaita (gimstamumas, mirštamumas), bei emigracija į užsienį/ imigracija. Tačiau šie rodikliai Joniškėlio mieste per eilę metų yra teigiami, todėl galima spręsti, jog pagrindinė gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis migracija šalyje.

7.2. Visuomeninio aptarnavimo infrastruktūros objektų išvystymas ir išdėstymas

Seniūnijoje veikia Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija, Narteikių darželio–mokyklos Joniškėlio skyrius, 24 lovų Pasvalio ligoninės Joniškėlio slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius, Pasvalio kultūros centro Joniškėlio kultūros namai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Joniškėlio skyrius, Pasvalio krašto muziejaus Joniškėlio skyrius, Švč. Trejybės bažnyčia, labdaros valgykla, Policijos komisariatas.

7.2.1. Švietimas ir Kultūra

Joniškėlio mieste šiuo metu veikia viena G. Petkevičaitės – Bitės gimnazija, Narteikių

darželio–mokyklos Joniškėlio skyrius. Šiaurinėje miesto periferijoje, Narteikių kaime, yra įsikūrusi Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla. Šią mokyklą renkasi pusė gimnazijos mokinių kaip profesinio lavinimo mokyklą, tamptai bendradarbiauja su G. Petkevičaitės – Bitės gimnazijos bendruomene.

2010 metais Joniškėlio G. Petkevičaitės – Bitės gimnazija buvo įtraukta į Pasvalio rajono savivaldybės rengiamą " Ugdymo proceso ir kokybiško ugdymosi aplinkos užtikrinimo programą". Programa siekiama tinkamai organizuoti savivaldybės ugdymo(si) sistemą: formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą); neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą); savišvietą; pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje), pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo bei kitą pagalbą). Taip pat programa siekiama didinti ugdymo(si) paslaugų prieinamumą įvairių poreikių turintiems vaikams; kelti ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikaciją; mokyklą aprūpinti intelektualiniais ir materialiniais ištekliais; tobulinti švietimo vadybą ir įgyvendinti mokyklų tinklo pertvarkos planą. Programos įgyvendinimas prisidės prie Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme įvardintų švietimo principų (lygios galimybės; kontekstualumas; veiksmingumas ir tęstinumas), Valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimo.

11 lentelė. Mokinių skaičiaus kaita Joniškėlio G. Petkevičaitės – Bitės gimnazijoje (Pasvalio raj. Joniškėlio G. Petkevičaitės – Bitės gimnazijos direktoriaus 2012 metų veiklos ataskaita)

Metai	1- 4 klasių mok. skaičius	5 - 8 klasių mok. skaičius	I - II klasių mok. skaičius	III - IV klasių mok. skaičius	Iš viso:
2010	107	237	113	72	529
2011	104	225	120	79	528
2012	98	222	130	73	523
2013	107	199	102	73	481

Remiantis Joniškėlio G. Petkevičaitės – Bitės gimnazijos direktoriaus veiklos ataskaita, mokykloje nuo 2010 iki 2013 metų mokinių skaičius neženkliai krenta. Nors mokykla ir aktyviai dalyvauja Respublikiniuose projektuose, pasižiūrėjus į mokinių skaičių, aiškiai matomas kasmet ateinančių į šią mokyklą mokyti mokinių skaičiaus mažėjimas. 2008 metais tuometinių pirmokų (dabartinių šeštokų) į mokyklą buvo surinkta 60 % daugiau.

12 lentelė. Joniškėlio G. Petkevičaitės – Bitės gimnazijos užpildomumas
(<http://www.bite.joniskelis.lm.lt>)

Klasė	Komplektų skaičius	Mokinių skaičius
1	1	21
2	2	27
3	2	29
4	2	30
5	2	34
6	2	53
7	2	52
8	2	60
I	2	54
II	2	48
III	2	40
IV	2	33
Iš viso:	-	481

Pasvalio rajono Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės - Bitės gimnazija savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos švietimo ir kitais įstatymais, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Gimnazijos nuostatais.

Gimnazijos veiklai daro įtaką nepalanki demografinė padėtis Joniškėlio mieste, Pušaloto ir Joniškėlio seniūnijose. Gyventojų skaičius pastaruoju metu mažėja dėl neigiamo natūralaus prieaugio ir migracijos, daugėja „paliktų vaikų” skaičius dėl tėvų išvykimo dirbti į užsienį. Dėl to silpnėja jų mokymosi motyvacija. Tėvai vis mažiau dėmesio skiria vaikų auklėjimui. Gimnazijoje daugėja spec. poreikių mokinių. Šiuo metu jų mokosi 54. Net 345 mokinius reikia kas rytą atvežti į Gimnaziją, tam trūksta transporto. Gruodžio mėnesį 312 mokinių gavo nemokamą maitinimą. Didėja bendras sergamumas.

64 procentai Gimnazijoje besimokančių mokinių atvežami 3 mokykliniais, 2 autobusų parko, 1 seniūnijos bei maršrutiniu autobusais.

Mokyklos mokymo kokybę galima vertinti pagal baigusiujų abiturientų stojimą į aukštąsias mokyklas.

13 lentelė. Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės - Bitės gimnazijos abiturientų stojimo į kitas mokyklas rodikliai

Abiturientų įstojimas į aukštąsias mokyklas	2007 - 2008	2008 - 2009	2009 - 2010
Aukštosios mokyklos	28 (72%)	17 (59%)	30 (30%)
Profesinės mokyklos	4 (10%)	5 (17%)	9 (9%)
Kitos mokyklos	7 (18%)	7 (24%)	7 (15%)
Iš viso	39	29	46

Nemažą įtaką švietimo sistemai Joniškėlio mieste daro I. Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla, esanti Narteikių kaime. Šią mokyklą renkasi ne tik apylinkių moksleiviai, bet ir mokiniai iš kitų rajonų: Biržų, Pakruojo, Šiaulių.

14 lentelė. Mokinių, įstojusių į I. Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokyklą (pagal rajonus) pasiskirstymas (Duomenys - I. Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla)

Metai	Bendras mokinių skaičius	Mokinių, nurodytais metais, įstojusių į I. Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokyklą skaičius				
		Iš Pasvalio raj.	Iš Biržų raj.	Iš Pakruojo raj.	Iš Šiaulių raj.	Iš kitų raj.
2010	413	61	n.d.	17	2	9
2011	392	56	5	11	1	6
2012	374	47	6	7	n.d.	4
2013	360	58	n.d.	12	n.d.	10

7.2.2. Sveikatos priežiūra

Joniškėlyje veikia dvi sveikatos apsaugos viešosios įstaigos: Joniškėlio poliklinika, slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius.

2009 metais, nusprendus uždaryti Joniškėlio slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių, sukilo aktyvi miesto bendruomenė ir ši įstaiga buvo palikta. 2010 metais jai buvo suteiktas gydytojo J. L. Petkevičiaus vardas. Šiuo metu įstaiga gali priimti 24 pacientus slaugai, naujai įsigytas rentgeno aparatas, suteikia galimybę atlikti būtinus tyrimus, diagnozuoti traumas, ligas.

Šiuo metu ligoninėje dirba 22 darbuotojai.

Joniškėlio mieste taip pat veikia vaistinė (Vytauto g. 4).

Joniškėlio miesto susisiekimas su rajono centru yra labai patogus. Atstumas nuo Joniškėlio iki Pasvalio yra 17 km, todėl Joniškėlio mieste neteikiamų sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugų stygių miesto gyventojai, palyginti nesunkiai, gali kompensuoti Pasvalio ligoninės skyriuose. Todėl konstatuotina, kad Joniškėlio mieste gyventojams šių paslaugų prieinamumas ir pasiekiamumas yra patenkinamas.

7.2.3. Socialinių paslaugų tiekėjai ir gavėjai

Socialines paslaugas teikia ir jas administruoja Joniškėlio miesto seniūnija. Ji vertina atskirų šeimų (asmenų) gyvenimo sąlygas bei teikia Pasvalio raj. savivaldybės administracijai siūlymus dėl socialinės paramos reikalingumo bei paramos būdų. Seniūnija padeda Vaiko teisių apsaugos tarnybos skyriui organizuoti vaikų teisių apsaugos prevenciją, dirbti su probleminėmis šeimomis, kuriose auga vaikai arba yra apribotos tėvų teisės. Šiuo metu yra 439 socialinių pašalpų gavėjai, t. y. 38,5 % nuo visų miesto gyventojų skaičiaus, gauna socialinę paramą.

Mieste veikia Joniškėlio parapijos labdaros valgykla, kurioje dirba savanoriai.

15 lentelė. Socialinių paslaugų gavėjai dėl negalios (Joniškėlio seniūnijos duomenys, 2013 m)

	2013 m.
Suaugę asmenys su negalia	95
Vaikai su negalia	8

16 lentelė. Socialinių paslaugų gavėjai (socialinės rizikos šeimos) (Joniškėlio seniūnijos duomenys, 2013 m.)

	2013 m.
Socialinės rizikos šeimos	20
Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose	57

17 lentelė. Socialinių paslaugų gavėjai (socialiniai būstai) (Joniškėlio seniūnijos duomenys, 2013 m.)

	2013 m.
Socialinių būstų skaičius	41
Gyventojų skaičius socialiniuose būstuose	68

Joniškėlio mieste yra didelis socialinių paslaugų poreikis, tiek asmenims su negalia, tiek socialinės rizikos šeimoms, tačiau mieste yra tik du socialiniai darbuotojai, kurių nepakanka, 439 asmenims suteikti socialines paslaugas.

Apibendrinimas:

- Seniūnijoje veikia švietimo įstaigos: Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija, Narteikių darželio–mokyklos Joniškėlio skyrius, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Joniškėlio skyrius;
- Abiturientų, baigusių G. Petkevičaitės – Bitės gimnaziją, įstojimas į aukštąsias mokyklas kasmet mažėja;
- Didelę įtaką Joniškėlio miesto švietimo sistemai daro I. Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla, Narteikių kaime. (Kasmet ten įstoja apie 50-60 Pasvalio rajono moksleivių, tuo pačiu ir Joniškėlio miesto moksleivių)
- Joniškėlyje veikia dvi sveikatos apsaugos viešosios įstaigos: Joniškėlio poliklinika, slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius;
- Šiuo metu Joniškėlio mieste yra 439 socialinių pašalpų gavėjai;
- Joniškėlio mieste be minėtų socialinės infrastruktūros objektų taip pat yra: Pasvalio kultūros centro Joniškėlio kultūros namai, Pasvalio krašto muziejaus Joniškėlio skyrius, Švč. Trejybės bažnyčia, labdaros valgykla, Policijos komisariatas;

8. EKONOMINĖ APLINKA

Vienas svarbiausių Joniškėlio seniūnijos gyventojų pragyvenimo šaltinių yra pajamos iš žemės ūkio. Atskiros individualios įmonės daugiausia užsiima mažmenine prekyba, kasdienių prekių pasiūla gyventojams.

8.1. Įmonės ir įstaigos

Daugiausia darbo vietų Joniškėlio mieste yra valstybės įmonėse ir viešojo administravimo įstaigose. Nors ir nėra pilnos informacijos apie visas darbo vietas Joniškėlio mieste, iš turimų duomenų galima spręsti, kad privataus kapitalo ir individualiose įmonėse darbo vietų beveik du kartus mažiau negu valstybinėse įmonėse ir įstaigose.

18 lentelė. Joniškėlio mieste veikiančios įmonės ir įstaigos

Įmonės pavadinimas	Adresas	Veiklos pobūdis	Darbuotojų skaičius
Privataus kapitalo ir individualios įmonės			
I Mosteikienės IĮ	Vytauto g. 6	n.d.	n.d.
V. Rinkevičiaus IĮ	J. Stepulionio g. 16	prekyba	15
R Pucetienės IĮ	Vytauto g. 14	mažmeninė prekyba	1
G. Povilionio IĮ	Vytauto g. 17 - 3	mažmeninė prekyba	7
Joniškėlio vaistinė UAB	Vytauto g. 4	vaistinė	4
Ūkinių prekių paruošė IĮ	Vytauto g. 15	mažmeninė prekyba	2
„Pasvalio Žemtiekimas“ AB	Vytauto g. 15	ritualinės paslaugos	2
A. Nagulevičienės IĮ	G. Petkevičaitės – Bitės 4	mažmeninė prekyba	n.d.
V. Rauckienės IĮ	Vytauto g. 15	Mažmeninė prekyba	5
S. Balčiūnienės IĮ	P. Avižonio g. 1	Mažmeninė prekyba	2
„Link geležinkelio“ UAB	Vytauto g. 73	degalinė	5
V. Pakalnio IĮ	Vytauto g. 43 - 3	Mažmeninė prekyba	2
„Joalda“ IĮ	Vytauto g. 56	Mažmeninė prekyba	9
R. Strumskio IĮ	G. Petkevičaitės – Bitės 3	Veterinarijos klinika	n.d.
IŠ VISO:			54
Valstybinės įmonės ir viešojo administravimo įstaigos			
Joniškėlio G. Petkevičaitės - Bitės gimnazija	Vytauto g. 37	Vidurinė mokykla, gimnazija	86

Įmonės pavadinimas	Adresas	Veiklos pobūdis	Darbuotojų skaičius
Paštas	G. Petkevičaitės – Bitės 4	Paštas	7
Joniškėlio kultūros centras	G. Petkevičaitės – Bitės 15	Kultūros centras	5
VŠĮ "Pasvalio ligoninės filialas, Joniškėlio slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius"	Vytauto g. 1	Slauga	22
Pasvalio pirminės asmens sveikatos ir priežiūros centras, Joniškėlio filialas	Vytauto g. 1	Pirminės sveikatos priežiūros centras	16
Narteikių mokyklos – darželio filialas, Joniškėlio skyrius	Maironio g. 13	Vaikų mokykla - darželis	23
Joniškėlio šv. Trejybės bažnyčia	Vytauto g. 5	Bažnyčia	2
Vytauto g. 73	Vytauto g. 25	Seniūnija	27
Joniškėlio seniūnija	Vytauto g. 25	Seniūnija	27
Pasvalio rajono priešgaisrinės tarnybos Joniškėlio ugniagesių komanda	Vilniaus g. 20	Gaisrinė tarnyba	9
VPK Panevėžio apskrities, Joniškėlio policijos nuovada	Vytauto g. 21	Policijos nuovada	1
Joniškėlio miesto biblioteka	G. Petkevičaitės – Bitės 15	Biblioteka	3
Labdaros valgykla	Vytauto g. 2	Maitinimo įstaiga	-
Lietuvos žemdirbystės instituto Joniškėlio bandymų stotis	-	Laboratorija	39
Panevėžio apskrities teritorinės darbo biržos Joniškėlio aptarnavimo skyrius	Vytauto g. 16	Darbo birža	2
<i>IŠ VISO:</i>			242

Atsižvelgiant į bendrą didelį nedarbo lygį bei privačiame sektoriuje menkai sukuriamomis darbo vietomis, galima teigti, kad Joniškėlio mieste gyventojai vangiai užsiima amatais, nevystomi tradiciniai verslai, todėl be žemės ūkio alternatyvių pragyvenimo šaltinių esama nepakankamai. Joniškėlio miestas turi nepakankamai išnaudotą turistinį – rekreacinį potencialą.

Apibendrinimas:

- Joniškėlio mieste veikia 14 privataus kapitalo ir individualios įmonės, bei 14 valstybinių įmonių ir viešojo administravimo įstaigų;
- Privataus kapitalo ir individualiose įmonėse dirba 54 asmenys, valstybinėse įmonėse ir viešojo administravimo įstaigose – 242.

8.2. Žemės ūkis

Viena iš ūkio šakų, vystomų Joniškėlyje ir jo apylinkėse yra žemės ūkis. VĮ Žemės ūkio ir kaimo verslo centro duomenimis 2013 metais, asmenų, deklaravusių, jog yra ūkininkai buvo 34, jų bendras eksploatuojamas žemės ūkio naudmenų plotas siekė 605,16 ha. 17 asmenų yra deklaravę savo gyvenamąją vietą ir įregistravę ūkius ūkininkų ūkių registre. Šiuose ūkiuose naudojamas bendras žemės ūkio naudmenų plotas – 326,69 ha.

Joniškėlio miesto gamtinė situacija yra palanki plėtoti žemės ūkį, kadangi jis plyti vidurio Lietuvos lygumose, pačiose derlingiausiose žemėse.

Apibendrinimas:

- Nors ūkininkai, bendrame kontekste yra tik treči, pagal bendrai gaunamas pajamas, tačiau vieno vidutinio ūkininko pajamos yra 3 kartus didesnės už vidutinės valstybės tarnautojo, ar individualios įmonės darbuotojo pajamas;
- 34 asmenys deklaravo, jog yra ūkininkai bendras jų eksploatuojamas žemės ūkio naudmenų plotas siekė 605,16 ha;
- 17 asmenų yra deklaravę savo gyvenamąją vietą ir įregistravę ūkius ūkininkų ūkių registre;

8.3. Gyventojų užimtumas ir nedarbas

Tiksliai apžvelgti Joniškėlio miesto gyventojų užimtumą sunku, nes Registrų centro duomenimis pateikiama tik mieste registruotos įmonės, tačiau neatsispindi situacija apie veikiančius kituose miestuose registruotų įmonių filialus bei darbuotojų skaičių juose.

Joniškėlyje kaip ir kituose mažesniuose miestuose ypač opi problema - nedarbas. Tai viena iš pagrindinių socialinių problemų atsiradimo priežasčių. Netekus darbo, prarandamas pagrindinis pragyvenimo šaltinis, o esant ilgalaikiai bedarbystei ima grėsti socialinė atskirtis, atsiranda įtampa šeimoje. Visa tai kelia įtampą visuomenėje.

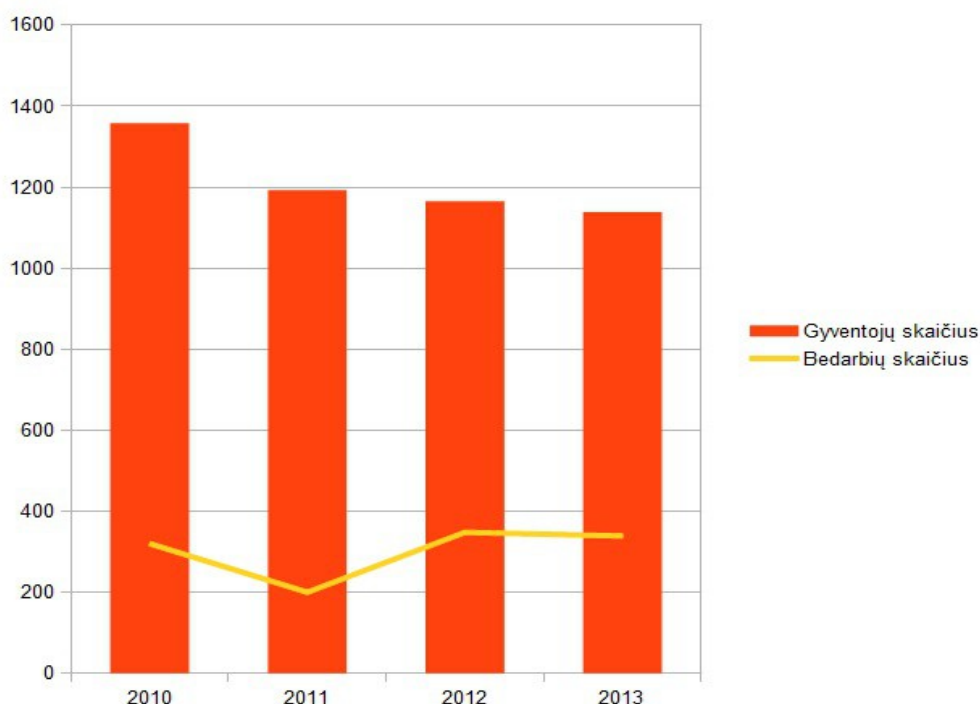
19 lentelė. Registruotų darbo biržoje Joniškėlio mieste gyventojų skaičius (Panevėžio teritorinės darbo biržos duomenys, 2013 m)

Metai	2010	2011	2012	2013
Bedarbiai iš viso, sk.	320	200	348	339
Vyrai, sk.	207	129	231	225
Moterys, sk.	113	71	117	114

Panevėžio teritorinės darbo biržos duomenimis, bedarbių Joniškėlio mieste nuo 2010 m. iki 2013 m. bedarbių skaičius tendencingai auga. Darbo biržos duomenimis nedarbas Joniškėlyje 2010 m. siekė 23,5 proc., 2011 m. - 16,7 proc. ir 2012 m. - 29,9 proc., 2013 m. - 29,7 proc.

Kadangi analizuojamas periodas apima ekonominio sunkmečio laikotarpį, kai nedarbas visoje Lietuvoje didėjo, o bendras gyventojų skaičius mažėjo, Joniškėlio miestas buvo ne išimtis.

20 lentelė. Bedarbių ir gyventojų skaičiaus 2010-2012 metais santykis (Panevėžio teritorinės darbo biržos Gyventojų tarnybos registro duomenys)

Joniškėlio mieste įsidarbinusiųjų per darbo biržą skaičius kasmet didėja, nuo 2010 m. iki

2013 m. jis pakilo apie 20 proc. Tačiau nedarbo lygis Joniškėlio mieste yra stabilus arba šiek tiek kyla. Vertinant demografinius gyventojų pokyčius, galima teigti, kad nedarbo mažėjimas pirmiausia sietinas su visuomenės senėjimu, kai sumažėjo darbingo amžiaus asmenų, bet padaugėjo pensinio amžiaus.

21 lentelė. Įsidarbinusių per darbo biržą Joniškėlio mieste gyventojų skaičius (Panevėžio teritorinės darbo biržos duomenys, 2013 m)

Metai	2010	2011	2012	2013
Bedarbiai iš viso, sk.	197	227	206	246
Vyrai, sk.	165	169	150	175
Moterys, sk.	32	58	56	71

Apibendrinimas:

- Viena didžiausių Joniškėlio miesto ekonominių problemų – nedarbas (bendras nedarbo lygis 29,7 proc.);
- Nuo 2010 m. iki 2013 m. nedarbas Joniškėlio mieste pakilo 5%;
- Bedarbių vyrų skaičius Joniškėlio mieste yra beveik 2 kartus didesnis negu bedarbių moterų;
- Tiek bedarbių vyrų tiek bedarbių moterų skaičius nuo 2010 m. iki 2013 m. pakilo (moterų nežymiai);

9. IŠVADOS

Joniškėlio miestas yra Panevėžio apskrityje, Pasvalio rajone. Pasvalio rajone yra du miestai: Pasvalys ir Joniškėlis. Joniškėlio miestas yra patogioje padėtyje, rajono centrų – Pasvalio ir Biržų miestų atžvilgiu. Didelę įtaką Joniškėlio miesto socialinei, ekonominei, funkicinei sistemoms daro Pasvalio miestas.

Joniškėlio miestas plyti vidurio Lietuvos žemumose. Per Joniškėlio miesto teritoriją prateka dvi upės: Mažupė ir Alksnupis. Mažupės upė – svarbiausia gamtinė kompozicinė ašis. Joniškėlio miesto kompozicinį karkasą formuoja 5 gatvių kanalai, svarbiausias jų – Vytauto gatvės erdvinis

kanalas. Joniškėlio mieste dominuoja neintensyvi gyvenamoji funkcija. 17% bendro miesto ploto užima žemės ūkio paskirties teritorijos.

Joniškėlio miestą pietvakarių – šiaurės rytų kryptimi kerta migracinis koridorius. Jis užima apie 7% visos miesto teritorijos. Šiose teritorijose yra silpnas ekologinio kompensavimo laipsnis, kadangi jos yra dalinai arba pilnai užstatytose teritorijose. Pagal LR BP Joniškėlio miestas yra priskiriamas kultūros paveldo dominavimo teritorijai. Joniškėlio mieste yra 37 nekilnojamojo kultūros paveldo objektai. Svarbiausi jų - Karpių dvaro sodybos kompleksas, Bažnyčios ir Siaurojo geležinkelio kompleksai.

Svarbiausias susisiekimo kelias Joniškėlio miestui – Nr. 150, jungiantis Pasvalį ir Pakruojį. Taip pat miestas gali būti pasiekiamas Nr. 2904 ir Nr. 3121 keliais. Joniškėlio miesto gyventojus viešojo transporto paslaugų teikimu aprūpina UAB „Pasvalio autobusų stotis“. Bendras automobilizacijos lygis Joniškėlio mieste kaip ir visoje Lietuvoje kyla.

65,5% visų Joniškėlio miesto gyventojų naudoja centralizuotą vandentiekį. Centralizuotu vandens tiekimu, nuotekų šalinimu rūpinasi UAB „Pasvalio vandenys“. Vandens kokybė mieste atitinka visus reikalavimus. Joniškėlio miestas yra aprūpinamas centralizuotu šildymu. Joniškėlio mieste yra du atsinaujinantys energijos šaltiniai: Joniškėlio miesto katilinė ir Joniškėlio mokyklos katilinė. Virš 90% šilumos Joniškėlio miesto gyventojams teikia Joniškėlio miesto katilinė. Elektros energijos tiekimą Joniškėlio miestui užtikrina AB „LESTO“.

Joniškėlio mieste 2013 metais gyveno 1139 asmenys, moterys sudarė 54 proc., o vyrai 46 proc. gyventojų. Kasmet Joniškėlio mieste gyventojų skaičius mažėja. Didelę įtaką gyventojų skaičiaus kaitai daro natūrali kaita (gimstamumas, mirštamumas), bei emigracija į užsienį/ imigracija. Tačiau šie rodikliai Joniškėlio mieste per eilę metų yra teigiami, todėl galima spręsti, jog pagrindinė gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis migracija šalyje.

Joniškėlio miesto visuomeninio aptarnavimo struktūra yra pakankamai išvystyta. Seniūnijoje veikia: Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės - Bitės gimnazija, Narteikių darželio–mokyklos Joniškėlio skyrius, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Joniškėlio skyrius. Taip pat Joniškėlyje veikia dvi sveikatos apsaugos viešosios įstaigos: Joniškėlio poliklinika, slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius, Pasvalio kultūros centro Joniškėlio kultūros namai, Pasvalio krašto muziejaus Joniškėlio skyrius, Švč. Trejybės bažnyčia, labdaros valgykla, Policijos komisariatas. Joniškėlio mieste yra 439 socialinių pašalpų gavėjai ir tik 2 socialiniai darbuotojai.

Joniškėlio mieste veikia 14 privataus kapitalo ir individualios įmonės, bei 14 valstybinės įmonės ir viešojo administravimo įstaigos. Privataus kapitalo ir individualiose įmonėse dirba 54 asmenys, valstybinėse įmonėse ir viešojo administravimo įstaigose – 242. Joniškėlio miesto ekonomikai didelę įtaką daro žemės ūkis. 34 asmenys deklaravo, jog yra ūkininkai bendras jų eksploatuojamas žemės ūkio naudmenų plotas siekė 605,16 ha, 17 asmenų yra deklaravę savo gyvenamąją vietą ir įregistravę ūkius ūkininkų ūkių registre. Viena didžiausių Joniškėlio miesto ekonominių problemų – nedarbas. Beveik 30 proc. visų miesto gyventojų sudaro bedarbiai.